

MIGRATIONSSTATISTIK I SVERIGE

– nuläge, behov och
förslag till förbättringar

Redovisning av ett regeringsuppdrag till Statistiska centralbyrån att i samverkan med Migrationsverket genomföra en kartläggande studie över statistik på migrationsområdet

Innehåll

Sammanfattning	7
Teckenförklaringar och förkortningar	8
1 Inledning	11
1.1 Cirkulär migration och utveckling i Sverige	11
1.2 Internationella definitioner av cirkulär migration.....	13
1.3 En kartläggande studie över statistik på migrationsområdet	16
2 Tillgänglig data på SCB	19
2.1 Registret över totalbefolkningen (RTB)	19
2.2 Historiska befolkningsregistret (HBR)	20
2.3 Registret över migrations- och asylstatistik (MOA)	21
2.4 STATIV – en longitudinell databas för integrationsstudier	25
2.5 Annan statistik vid SCB	26
3. Tillgänglig data på Migrationsverket	29
3.1 Inledning	29
3.2 Migrationsverkets databaser	29
3.3 Klassning av ärenden.....	30
3.4 Befintliga databaser för att analysera cirkulär migration	31
3.5 Relevanta ärendegrupper	32
3.6 Kvalitet i uppgifterna.....	34
3.7 Kohortanalyser	34
4. Andra källor	37
4.1 Polisen.....	37
4.2 Arbetsförmedlingen	37
4.3 Skatteverket	37
4.4 Arbetsmiljöverket.....	38
4.5 Valmyndigheten.....	38
4.6 Mobildata	38
5. Internationell jämförbarhet	41
5.1 Jämförbar EU-statistik.....	41
5.2 Jämförbar statistik i Norden	43
5.3 Medborgarskap	45
6. Remitteringar	47
6.1 Inledning.....	47
6.2 Bakgrund	47

6.3	Definitioner och internationella regler.....	47
6.4	Beskrivning av den svenska metoden och om kvalitetsproblem	50
7.	Slutsatser och förslag på utveckling av statistiken	53
7.1	Utökat användande av samordningsnummer	53
7.2	Ett nytt migrationsregister	53
7.3	Övriga förslag utifrån tillgängliga underlag.....	55
7.4	Förslag på förbättringsåtgärder gällande statistik om remitteringar.....	55
7.5	Områden där underlag saknas idag.....	56
8.	Kvalitet	57
8.1	Kvalitet i befintligt underlag	57
8.2	Kvalitet i ett nytt migrationsregister	59
	Käll- och litteraturlista.....	61
	Bilagor	63
	Bilaga 1. Regeringsuppdraget	64
	Bilaga 2. Personnummer.....	67
	Bilaga 3. Utländsk/svensk bakgrund.....	72
	Bilaga 4. Medborgarskap	74
	Bilaga 5. SCB:s Tabeller och publikationer.....	78
	Bilaga 6. Variabler och innehåll i SCB:s register MOA och STATIV.....	85
	Bilaga 7. Migrationsverkets ansökningskällskoder	89
	Bilaga 8. Migrationsverkets klassningskoder	93

Sammanfattning

Den 13 mars 2014 beslutade regeringen att ge Statistiska centralbyrån (SCB) uppdraget att, i samverkan med Migrationsverket, göra en kartläggande studie över statistik på migrationsområdet.¹ Uppdragsgivare är Justitiedepartementet.

Regeringen anser att migration kan bidra positivt till utveckling i ursprungsländer, transitländer och destinationsländer och ett av regeringens mål är att främja de positiva utvecklingseffekterna av cirkulär migration till och från Sverige. En viktig förutsättning för att kunna främja sådana utvecklingseffekter är att det finns relevant, tillförlitlig och tillgänglig statistik både över migrationer och över pengar som migranter skickar till sina anhöriga i hemländerna (remitteringar).

Projektgruppen på SCB och Migrationsverket har i kartläggningen fokuserat på tillgängligt dataunderlag på de två myndigheterna. I arbetet har det blivit tydligt att dataunderlaget rörande mer långvarig migration (som ligger till grund för bosättning och folkbokföring) är bra, men att det finns vissa brister gällande statistik om kortvariga vistelser. Migrationsverket har uppgifter även om kortvarig migration, men dessa ingår inte i de uppgifter som överlämnas till SCB. Detta beror på att personer med vistelser kortare än ett år normalt inte folkbokförs och inte anses vara bosatta i Sverige. Utifrån ett statistiskt perspektiv saknas dessutom tillförlitlig information om gränspassager och förflyttningar inom EU. Möjligheten att få information om och när tredjelandsmedborgare och EES-medborgare reser till Sverige är begränsad. Det saknas även möjlighet att se om eller när de lämnar landet.

Dagens migrationsstatistik bygger i sin helhet på Skatteverkets folkbokföringsregister. I Sverige råder en 12 månadersregel vilket gör att vistelser i Sverige eller utlandet som avses understiga 12 månader i normalfallet inte ska registreras i folkbokföringen och därmed inte är inkluderade i migrationsstatistiken. Skatteverket kan dock utfärda unika samordningsnummer för personer som inte är folkbokförda i Sverige. Detta utnyttjas främst för personer som är skattepliktiga i Sverige. För att bättre kunna följa individer som vistas kortare tid i Sverige föreslår projektet att användandet av samordningsnummer utökas.

Projektet föreslår även att SCB ska bygga upp ett migrationsregister som ska innehålla alla migranter och migrationer som har en längd på tre månader eller mer. Det skulle vara en fördel för detta register om samordningsnummer införs hos alla myndigheter för relevanta ärendekategorier. Utvecklingskostnaden för att skapa det föreslagna registret uppskattas till 800 - 1 200 tkr.

En alternativ lösning är att SCB skapar ett register som enbart inkluderar de migrationer som har medfört folkbokföring eller avregistrering från folkbokföring. Utvecklingskostnaden för att ta fram ett sådant register, baserat på redan existerande uppgifter hos SCB, uppskattas vara 500 - 700 tkr. Den årliga driften, för respektive förslag, uppskattas till 250 - 350 tkr.

För att förbättra statistiken om remitteringar föreslås att betalningsförmedlarna åläggs att föra detaljerade uppgifter om internationella betalningar. Vidare föreslås att Skatteverket ska åläggas att föra uppgifter om lönetransaktioner mellan Sverige och utlandet och att SCB tilldelas medel för att genomföra årliga individundersökningar om remitteringar.

¹ Regeringsbeslut (Ju2014/1816/EMA (delvis)). Se bilaga 1.

Teckenförklaringar och förkortningar

AT-UND	Undantag från skyldighet att ha arbetstillstånd
BPM	Balance of Payments and International Investment Position Manual
CiMU	Kommittén för cirkulär migration och utveckling
CUD	Centrala utlänningsdatabasen
Delmi	Delegationen för migrationsstudier
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
EMN	Europeiska migrationsnätverket
Eures	European Employment Services
Eurostat	Statistical office of the European Union
FASIT	Fördelningsanalytiskt Statistiksystem för Inkomster och Transfereringar
GCIM	Globala Kommissionen för Internationell Migration
GFB	Grund för bosättning
HBR	Historiska befolkningsregistret
HEK	Undersökningen Hushållens ekonomi
HUT	Undersökningen Hushållens utgifter
IMF	International Monetary Fund
INE	National Institute of statistics, Spain
IoT	Inkomst- och taxeringsregistret
LISA	Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier
MedbL	Medborgarskapslagen
MOA	Registret över migrations och asylstatistik
MTO	Money transfer operators
NPISH	Nonprofit institutions serving households
RTB	Registret över totalbefolkningen
SAMS	Small Areas for Market Statistics
SCB	Statistiska centralbyrån
SFI	Svenska för invandrare
SSYK	Standard för svensk yrkesklassificering
STAMM	System för tillstånd, asyl, mottagning och medborgarskap
STATIV	Longitudinell databas för integrationsstudier
TP	Tilldelat personnummer
UNECE	FNs ekonomiska kommission för Europa

UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UREG	Utbildningsregistret
UT	Uppehållstillstånd
WILMA	Web-based Information system Linking Migration Authorities

1 Inledning

1.1 Cirkulär migration och utveckling i Sverige

När termen cirkulär migration först började användas i slutet av 1960-talet syftade den på nationella flyttningar mellan stad och landsbygd i syfte att studera eller arbeta tillfälligt. Cirkulär migration var i huvudsak en fråga om landsbygdsutveckling och urbanisering och termen kom senare också att användas för att beskriva långpendling in till städerna. Det var först i slutet på 1990-talet som cirkulär migration började användas för att beskriva internationella migrationsmönster. Även i detta sammanhang användes begreppet för att beskriva tillfälliga och kortvariga flyttningar, främst i syfte att arbeta.

År 2005 fick begreppet större spridning när den Globala Kommissionen för Internationell Migration (GCIM), som hade bildats på initiativ av FN:s generalsekreterare, lyfte fram begreppet i sin slutrapport.² I rapporten definierade kommissionen cirkulär migration som "en obehindrad förflyttning av människor mellan länder, på såväl tillfällig som mer permanent basis, som, när den sker frivilligt och är kopplad till stora arbetskraftsbehov i ursprungs- och destinationsländerna, kan vara förmånlig för alla inblandade". För första gången kopplades också cirkulär migration samman med möjligheten till utveckling, och till en trefaldig vinst – för migranten, för ursprungslandet och för destinationslandet.

År 2009 tillsatte regeringen Kommittén för cirkulär migration och utveckling (CiMu) som skulle belysa och kartlägga cirkulär migration i Sverige, och för att analysera hur ökad rörlighet skulle kunna bidra till utveckling, i migranternas ursprungsländer såväl som i Sverige. I kommittédirektiven definierades cirkulär migration som "tillfälliga eller mer långvariga och oftast återkommande lagliga förflyttningar mellan två länder".³ I kommittédirektiven framgick också att regeringen menade att cirkulär migration kunde handla både om att migranter flyttade från ursprungslandet eller bosättningslandet och sedan återvandrade, eller genom att migranter under en kortare eller längre tid flyttade tillfälligt till sina ursprungsländer. Regeringens avsikt var att utredningens förslag sedermera skulle utgöra underlag för en framtida svensk migrationspolitik som skulle bidra till utveckling och vara anpassad till en värld som alltmer präglades av en ökad rörlighet över gränserna.

När kommittén diskuterade den definition av begreppet som skulle vara vägledande för dess arbete, konstaterade man att de försök att definiera cirkulär migration som hade gjorts internationellt ofta hade haft ett relativt snävt perspektiv som utgick ifrån vad man med politiska medel kunde göra för att underlätta rörlighet. Kommittén ville inte begränsa sig till en definition som så tydligt kopplade samman begreppet cirkulär migration med de politiska åtgärderna. Man menade istället att utgångspunkten för en definition skulle vara rörligheten och att migranten själv var bäst lämpad att avgöra om och hur en migration skulle ske. Samtidigt betonade kommittén att utvecklingsperspektivet var nära sammankopplat med cirkulär migration som begrepp, och att det i många delar var just utvecklingsaspekten som skiljde cirkulär migration från

² Global Commission on International Migration 2005

³ Justitiedepartementet (Dir 2009:53)

gästarbetarprogram och återvändande. Med detta breda synsätt menade kommittén att det fanns många olika typer av cirkulär migration, och att en utredning som hade till uppgift att kartlägga detta, och att lämna förslag på hur denna typ av rörlighet skulle kunna uppmuntras måste ha ett brett perspektiv som tog in alla dessa delar.

Denna breda ansats användes som utgångspunkt när det gällde den statistiska definition som kommittén tog fram för att kartlägga cirkulär migration till och från Sverige. I den statistiska definitionen var kommittén också tvungen att ta hänsyn till de praktiska begränsningar som finns vad gäller tillgången på statistiskt material. Bristen på relevant statistik utgjorde en begränsning i diskussionen om cirkulär migration. Få länder för statistik över in- och utresor i landet, vilket gör de cirkulära migrationsmönstren svåra att följa och mäta. Kommittén menade att det behövdes ytterligare kunskap om globala cirkulära rörelsemönster för att utveckla den fortsatta internationella diskussionen om cirkulär migration, dess begränsningar och förtjänster.

Mot bakgrund av både den inkluderande politiska definitionen och de statistiska möjligheter som kommittén identifierade i samarbete med SCB utarbetades en statistisk definition som utgick ifrån den svenska folkbokföringen och som räknade antal registrerade flyttningar över landsgränsen. Som cirkulärmigrant räknades enligt denna definition personer som gjort minst två flyttningar över nationsgränsen. Kommitténs statistiska definition tog inte hänsyn till varför en individ hade flyttat, utan konstaterade att alla legala, registrerade flyttar skulle räknas med. Den tog heller inte hänsyn till den tid som hade förlöpt mellan flyttarna, eller huruvida cirkulärmigranterna hade flyttat mellan Sverige och sitt ursprungsland eller något annat land. Till skillnad från många andra länder togs heller inte hänsyn till vilken typ av tillstånd som migranterna hade, och de personer som räknades in kunde därför vara såväl arbetskraftsinvandrare med tillfälliga tillstånd som personer som har permanent uppehållstillstånd i Sverige och personer som är svenska medborgare.

Den 17 juni 2014 beslutade riksdagen att anta Regeringens proposition 2013/14:213, Cirkulär migration och utveckling. I propositionen återkommer definitionen från direktiven och betänkandena. Propositionen innehöll följande lagändringar som trädde i kraft den 1 juli 2014:

- Återkallelse av permanent uppehållstillstånd på grund av upphörd bosättning kan ske först efter två år om utlänningen innan flytten anmält denna till Migrationsverket.
- Tidsbegränsat arbetstillstånd ska kunna beviljas för längre tid än fyra år om det finns särskilda skäl för det.
- Kvalificeringsperioden för att få permanent uppehållstillstånd på grund av uppehållstillstånd för arbete förlängs från fem till sju år. Det innebär att den som under de senaste sju åren haft fyra års uppehållstillstånd för arbete kan få permanent uppehållstillstånd. Arbetsmigranter kan därmed vistas utomlands under längre perioder och ändå få permanent uppehållstillstånd i Sverige.
- Doktorander kan få permanent uppehållstillstånd om de haft uppehållstillstånd för doktorandstudier i sammanlagt fyra år under en sjuårsperiod. Förutsättningarna för att få permanent uppehållstillstånd motsvarar dem som gäller för arbetskraftsinvandring. Även för utländska

doktorander som vill få permanent uppehållstillstånd i Sverige blir det därmed lättare att periodvis vistas i andra länder.

- Den anställningstid som krävs för så kallat spårbyte (före detta asylsökande som efter laga kraft söker arbetstillstånd) sänks från sex till fyra månader. Fortfarande gäller dock att anställningen ska sträcka sig minst ett år framåt i tiden.
- Universitets- och högskolestudenter som avslutat studier om minst två terminer ska kunna få uppehållstillstånd i sex månader för att söka arbete eller bedriva annan förberedande aktivitet, exempelvis undersöka möjligheten att starta egen näringsverksamhet.
- Uttryckliga bestämmelser om uppehållstillstånd (UT) för familjemedlemmar till studerande och näringsidkare införs. (Familjemedlemmar har även tidigare kunnat få UT enligt praxis men någon bestämmelse har inte funnits).
- En ändring i medborgarskapslagen angående återvinning av svenskt medborgarskap innebär att det nuvarande kravet på bosättning i Sverige under sammanlagt tio år inte längre behöver vara uppfyllt före 18 års ålder.

1.2 Internationella definitioner av cirkulär migration

Internationellt och även inom Europeiska Unionen finns än så länge ingen vedertagen definition av begreppet "cirkulär migration". Vissa ansträngningar har dock gjorts för att jämföra eller sammanföra olika nationella definitioner och att utveckla en internationell statistisk definition av begreppet i syfte att kunna mäta omfattningen av cirkulära rörelsemönster.

1.2.1 Europeiska migrationsnätverkets studie om cirkulär migration

Europeiska migrationsnätverket (EMN) genomförde under 2011 en jämförande studie om cirkulär och temporär migration.⁴ I denna studie beskrevs cirkulär migration som en upprepad legal migration av samma person mellan två eller flera länder ("a repetition of legal migration by the same person between two or more countries").⁵ Det konstaterades att det finns en reglerad form av cirkulär migration, t.ex. inom ramen för säsongsarbete eller andra former av upprepade temporära vistelser av utländska arbetstagare i destinationslandet, och en mer "spontan" form. Med "spontaneous circular migration" avses att migranter själv väljer att flytta till ett visst land, återvänder till hemlandet och så småningom migrerar igen utan att nödvändigtvis ingå i ett specifikt program för ändamålet.

EMN-studien, som bygger på nationella rapporter från 24 EU-medlemsstater,⁶ innehåller även exempel på olika nationella definitioner som återfinns i lagstiftning eller policydokument eller som kommer från forskning. **Nederländerna** beskrev

⁴ European Migration Network 2011.

⁵ European Migration Network 2011, s. 12.

⁶ Belgien, Bulgarien, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

cirkulär migration som "migration in which the migrant resides in one country after another, including his/her own country for a longer period".

Tyskland föreslog en mer komplex definition: "Circular migration [is defined as] as multiple migration, in which a person enters the destination country at least once (or is born there), then moves to the country of origin, the country of nationality or a third country, and then returns to the destination country. The time-based dimension is also considered, although it is not possible to define an exact duration of stay. Short stays of just a few months are excluded as such stays do not generally involve a change in [...] principal residence. Neither should circular migration be used to describe movements of people who have resided in the host country for many years or even decades and who then (once and without returning) migrate back to their country of origin."

Polen använde följande definition: "migration intended to be temporary, of a repetitive and/or cyclical nature, but not necessarily seasonal, which is driven by economic factors, whilst retaining links to the country of origin".

Sverige framhöll i sin rapport att cirkulär migration anses vara ett naturligt fenomen som innebär att människor "oftare" flyttar mellan olika länder och vistas där under kortare eller längre perioder varvid de bidrar till dessa länders utveckling.

Gemensamt för dessa exempel på nationella definitioner är att cirkulär migration skiljer sig från andra former av migration genom att inbegripa fler än två gränsöverskridande flyttningar.⁷ På så vis skiljer sig cirkulär migration från "invandring" eller återvändande ("return migration"). Om fler länder än två ska vara inblandade i flyttmönstret för att det ska kunna betraktas som cirkulär migration förblir däremot oklart.

Bland alla EU-medlemsstater som deltog i EMN-studien redovisade endast fyra statistiska analyser rörande cirkulär migration i enlighet med den gemensamma, eller en nationell, definition.

Österrike tog fram uppgifter om utländska personer som flera gånger registrerade och avregistrerade sig från landets befolkningsregister och använde dessa uppgifter för att beräkna andelen cirkulärmigranter.

Nederländerna identifierade cirkulärmigranter genom att spåra individuella personnummer genom olika administrativa system. Därigenom var det möjligt att upptäcka personer som hade lämnat landet och kommit tillbaka.

Tyskland utvärderade den nationella databasen över utländska medborgare (Ausländerzentralregister) genom att beräkna andelen utländska medborgare som hade lämnat landet och kommit tillbaka till Tyskland minst en gång. Resultatet blev att minst 10,7 procent av alla utländska medborgare i landet hade genomfört flera gränsöverskridande förflyttningar. Den tyska rapporten framhöll även att andelen cirkulärmigranter varierade stort mellan olika nationaliteter och att cirkulära rörelsemönster var vanligast bland personer som flyttade till och från landet för att arbeta.

⁷ Definitionerna av cirkulär migration från EMN och UNECE kräver fler än två gränsöverskridande flyttningar medan det enligt CiMU:s definition kan vara en enkel återvandring (invandring-utvandring) eller också innebära fler än två gränsöverskridande flyttningar.

Sverige beräknade cirkulär migration genom att ringa in antalet personer som hade genomfört en gränsöverskridande flyttning minst två gånger. Utav hela befolkningen den 31 december 2009 hade 283 400 personer (3 % av befolkningen) gjort en gränsöverskridande flyttning minst två gånger.

1.2.2 FN:s ekonomiska kommission för Europa

I januari 2013 bildade FN:s ekonomiska kommission för Europa (UNECE) en arbetsgrupp som fick i uppdrag att utveckla ett förslag på en internationell statistisk definition av cirkulär migration.⁸ Arbetsgruppen genomförde en omfattande analys av befintlig forskningslitteratur och diskuterade olika dimensioner av cirkulär migration, t.ex. dess upprepade karaktär, skillnader mellan kortvarig rörlighet över gränser och mer långvariga förflyttningar, kopplingen av begreppet till laglig respektive irreguljär migration och dess reglerade respektive "spontana" natur. Gruppen kom bl.a. fram till att det finns många olika föreslagna definitioner i litteraturen samtidigt som få forskningsprojekt lyckats att hitta och använda pålitliga statistiska källor och att mäta omfattningen av cirkulär migration i världen.

Arbetsgruppen enades om att cirkulär migration bör kunna urskiljas från migration i allmänhet och från återvändande ("return migration") genom att vidhålla att cirkulär migration innebär mer än två gränsöverskridande flyttningar. Gruppen fastslog också att begreppet inte bör omfatta kortvariga vistelser inom ramen för turism, affärsresor eller besök.

Under sommaren 2014 utvecklade arbetsgruppen ett antal möjliga definitioner av begreppet cirkulär migration. Som "konceptuella" definitioner av en mer policy-inriktad karaktör föreslog arbetsgruppen följande möjliga definitioner:

- Circular migration is a sequence of international moves where at least two countries are lived in more than once by the same person to take up temporary or permanent residence.
- Circular migration is a sequence of international moves where at least two countries are lived in more than once by the same person and where the person has been living each time for more than three months in those countries.
- Circular migration is a sequence of international moves where at least two countries are lived in more than once by the same person and where the person has been living each time for at least twelve months in those countries.
- Short-term circular migration is a sequence of international moves where at least two countries are lived in more than once by the same person and where the person has been living each time for more than three months (and less than 12 months) in those countries.

I syfte att undersöka om dessa definitioner fungerar i praktiken utifrån statistiska källor i olika länder preciserade arbetsgruppen definitionerna ytterligare och föreslog ett antal "operativa" definitioner:

- A circular immigrant is a person who has immigrated more than once to the same country (over the latest ten years).

⁸ United Nations Economic Commission for Europe 2013.

- A short-term circular immigrant is a person who has immigrated more than once to the same country (over the latest ten years), when the duration of each stay in that country is between 3 and 12 months.
- A circular emigrant is a person who has emigrated more than once from the same country (over the latest ten years).
- A short-term circular emigrant is a person who has emigrated more than once from the same country (over the latest ten years), when the duration of each stay abroad is between 3 and 12 months.

Nationella statistikmyndigheter i Norge, Sverige och Österrike fick i uppdrag att "testa" arbetsgruppens olika förslag på definitioner genom att undersöka om det är möjligt att ur befintliga register ta fram statistik i enlighet med de föreslagna definitionerna. Som möjliga statistiska källor diskuterades befolkningsregistren, census, administrativ statistik om uppehållstillstånd, viseringar och/eller in- och utresor samt så kallad "big data", dvs. information från mobiltelefoner och sociala medier. I oktober 2014 levererade SCB två tabeller som innehöll statistik om cirkulärmigranter som invandrat till eller utvandrat från Sverige minst två gånger under perioden 2000 – 2009.

1.3 En kartläggande studie över statistik på migrationsområdet

Då Regeringen anser att relevant, tillförlitlig och tillgänglig statistik är en viktig förutsättning för fortsatt policyutveckling rörande cirkulär migration beslutade Regeringen i mars 2014 att ge i uppdrag till SCB att i samverkan med Migrationsverket genomföra en kartläggande studie över statistik på migrationsområdet.

Uppdraget innebär att SCB ska kartlägga både befintlig migrationsstatistik och vilka ytterligare data som finns tillgängliga hos bl.a. Migrationsverket som kan användas för att beskriva och analysera migrationsmönster till och från Sverige. Studien ska även identifiera och omfatta förslag på vilka eventuella ytterligare permanenta datainsamlingar som kan behövas för att skapa kontinuerliga statistiska underlag för forskning, politikutveckling och samhällsinformation om cirkulär migration, dvs. migration som omfattar invandring till ett land och återvandring till ursprungslandet eller annat land i form av tillfälliga eller mer långvariga flyttningar. Studien ska även bedöma kvalitén på den befintliga statistiken utifrån målsättningen att skapa internationellt jämförbar statistik på området och därutöver redogöra för förutsättningar, möjligheter och uppskattningar av kostnader för insamling och bearbetning av data inom eventuellt nya kategorier samt kostnader för eventuell kohortstatistik.

SCB ska även, i samråd med Finansinspektionen och Konsumentverket, redogöra för hur statiken över remitteringar kan förbättras för att fördjupa kunskapen om remitteringsflöden från Sverige.

Uppdraget redovisas nedan i form av en skriftlig rapport. Kapitel 2 innehåller en kartläggning av befintlig statistik och olika register hos SCB. I kapitel 3 redovisas statistik som Migrationsverket samlar in inom ramen för bl.a. handläggning av ansökningar om uppehållstillstånd och asyl. Kapitel 4 ger några exempel på statistik som finns hos andra myndigheter. Kapitel 5 beskriver olika utmaningar gällande jämförbarhet av migrationsstatistik mellan olika länder. Kapitel 6 beskriver statistiken över remitteringar. I kapitel 7 presenteras slutsatser och förslag på förbättringar och vidareutveckling av statistik inom migrationsområdet. Det avslutande kapitlet 8 beskriver och analyserar olika kvalitetsaspekter.

Rapporten har utarbetats av SCB i samarbete med Migrationsverket. För att genomföra uppdraget bildades en särskild projektgrupp. Från SCB deltog Anna Eriksson, Linus Johansson, Tomas Johansson, Sara Westling, Stina Åsling Rönning, Kristian Söderholm och Andreas Raneke. Från Migrationsverket deltog Kjell Ekfeldt, Bernd Parusel och Anna Tillander. Projektgruppen har hållit ett antal arbetsmöten. När det gäller rapportens olika delar ansvarade SCB främst för kartläggningen av migrationsstatistik som utgår ifrån den folkbokförda populationen medan Migrationsverket fokuserade på statistik om mer kortvariga rörelsemönster (icke-folkbokförda personer). Avsnittet om remitteringar har tagits fram av Christian Surtin (SCB).

Projektgruppen har även haft ett möte med forskare från olika svenska lärosäten och Delegationen för migrationsstudier (Delmi) för att utreda ev. önskemål om och behov av förbättrad statistik inom migrationsområdet utifrån ett forskningsperspektiv. Forskarna lyfte frågor som t.ex. svårigheten att kvantitativt uppskatta och bedöma irreguljära rörelsemönster. Ett önskemål som särskilt lyftes fram gäller statistik om dubbelt medborgarskap. Vid förvärv av svenskt medborgarskap är det i nuläget inte möjligt att se om migranter som blir svenska medborgare behåller sitt/sina tidigare medborgarskap (dubbelt eller multipelt medborgarskap).

2 Tillgänglig data på SCB

Befolkningsstatistiken i Sverige går tillbaka till 1749 då SCB:s föregångare Tabellverket systematiskt började samla in statistik över befolkningen. SCB:s befolkningsstatistik består i dagsläget av tre delar; (i) befolkningsstatistik, såväl storlek, förändring som sammansättning, (ii) asylsökande personer samt (iii) hushållsstatistik. Den första och tredje delen baseras på uppgifter från Registret över totalbefolkningen (RTB). Den andra delen baseras på registret över asylsökande som bygger på administrativa uppgifter från Migrationsverket.

Den registerbaserade migrationsstatistik som SCB producerar används bland annat i befolkningsstatistiken och den nationella befolkningsprognosen. I arbetet med den nationella befolkningsprognosen publicerar SCB även fördjupande rapporter inom migrationsområdet. Publicerat material utgår alltid från den folkbokförda befolkningen vid redovisningsårets slut.

Befolkningsstatistiken producerar inte någon särskild statistik som behandlar cirkulära migranter eller ens återutvandrare och återinvandrare. Det närmaste man kan komma är att in- och utvandring redovisas efter födelse-land. Där är det möjligt att se utrikes födda personer som emigrerar och personer födda i Sverige som immigrerar.

Befolkningsstatistiken publicerar ett antal tabeller som redovisar antalet utrikes födda efter olika spridningsvariabler, det ger bara en bild av gruppen i stort men inte av den särskilt utpekade gruppen cirkulära migranter. I bilaga 5 finns en sammanställning över de tabeller som SCB återkommande publicerar. I bilagan redovisas dessutom ett antal rapporter och publikationer som innehåller analyser och tabeller inom migrationsområdet.

Hos SCB finns ett antal register som innehåller uppgifter om migration eller uppgifter som kan vara intressanta att koppla till migrationsstatistik. I nedanstående avsnitt beskrivs dessa register och dess innehåll översiktligt.

2.1 Registret över totalbefolkningen (RTB)

RTB innehåller de flesta uppgifter som finns hos folkbokföringen och avser den folkbokförda befolkningen. För att bli folkbokförd i Sverige efter invandring säger Folkbokföringslagen 3§ (1991:481) att "En person anses bosatt här i landet om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under minst ett år".

Uppgifter från folkbokföringen överförs dagligen från Skatteverket till RTB. RTB är basen för all officiell befolkningsstatistik och används även flitigt i annan statistik. De flesta urvalsundersökningar som rör individer använder RTB som urvalsram. En annan viktig användning är sambearbetning av RTB med andra register inom SCB eller hos andra myndigheter och forskare. Allt detta arbete är beroende av att det finns personnummer som fungerar som kopplingsvariabel i de olika registren.

Varje år sedan 1968 skapas ett flertal register inom RTB-systemet. Nedan listas viktiga och frekvent använda register där RTB utgör källan:

- Befolkningsregister som avser den folkbokförda befolkningen 31/12 respektive år.
- Demografiska händelseregister avseende
 - födda
 - dödfödda

- invandrade
- utvandrade
- döda
- inrikes flyttningar
- civilståndsändringar
- medborgarskapsbyten.

2.1.1 Innehåll

De viktigaste uppgifterna i RTB-systemet är

- personnummer⁹
- kön
- ålder
- namn
- bosättning
- födelse
- civilstånd
- födelseland, födelseförsamling
- medborgarskap (endast ett medborgarskap per person redovisas. Vid flera medborgarskap finns en prioriteringsordning)
- utländsk/svensk bakgrund
- invandring
- utvandring
- relationer
- död.

2.1.2 Ram- respektive målpopulation

Rampopulation för Befolkningsstatistiken är Sveriges folkbokförda befolkning enligt RTB medan målpopulationen är de personer som ska vara folkbokförda enligt de författningar som reglerar folkbokföringen. Det finns personer som borde vara folkbokförda men som inte är det (undertäckning) samt personer som är folkbokförda trots att de inte borde vara det (övertäckning), vilket leder till täckningsfel. Det är eftersläpningar och brister i rapporteringen av födselar, dödsfall, invandring och utvandring som resulterar i dessa täckningsfel. För mer information om över- och undertäckning se kapitel 8.

2.2 Historiska befolkningsregistret (HBR)¹⁰

Hos SCB finns ett stort historiskt datalager över befolkningen och dess förändringar inom ramen för RTB. Sedan 2005 skapar SCB varje år det Historiska befolkningsregistret (HBR) som är ett register över den folkbokförda befolkningen och dess demografiska händelser över tiden med start 1969. HBR skapas utifrån alla befintliga RTB-register från 1968 och framåt. Här kan alla personer som varit folkbokförda i Sverige någon gång sedan 1969 följas longitudinellt avseende de händelser som ingår i RTB, t.ex. invandring, utvandring, inrikes flyttningar och

⁹ Beskrivs i bilaga 2

¹⁰ Källa:

http://www.scb.se/statistik/publikationer/OV9999_2005A01_BR_BE96ST0504.pdf

civilståndsåändringar. Till skillnad mot RTB justeras tidigare årgångar av HBR med avseende på eftersläpningar i rapporteringen.

Ett av syftena med ett historiskt befolkningsregister är att i den dagliga användningen i de flesta fallen kunna ersätta alla årsvisa stockregister och de sammanställda händelseregistren fr.o.m. 1969 med ett enda register. Konstruktionen av HBR medför att registret startar med befolkningen och dess händelser den 1 januari 1969. RTB-registret för 1968 har antagits gälla för detta datum och händelser för befolkningen tas in i HBR fr.o.m. datumet 1 januari 1969. Något register för en tidigare tidpunkt än 1 januari 1969 kan inte skapas.

HBR använder sig av en rad register inom RTB, samt tar även hänsyn till personnummerändringar och misstänkta återanvända personnummer.

Innehållet följer en rad demografiska händelser såsom

- födelser, levande födda
- födelser, dödfödda
- dödsfall
- immigrationer
- emigrationer
- inrikes flyttningar
- civilståndsåändringar
- medborgarskapsbyten.

Registret används primärt av forskare och användes som underlag till de uppgifter som togs fram av SCB till CiMU.

2.3 Registret över migrations- och asylstatistik (MOA)

2.3.1 Asyl

Uppgifterna som ligger till grund för asylstatistiken levereras till SCB från Migrationsverket i form av aggregerade tabeller. Inga individdata levereras. Asylsökande är inte folkbokförda så information på individnivå skulle inte vara användbar eftersom det inte finns möjlighet att koppla uppgifterna mot annan befintlig data på SCB. Migrationsverket kopplar ihop sin information via ett aktnummer kallat dossiernummer. Alla ärenden och beslut som individen har får samma dossiernummer.

Migrationsverket levererar årligen två tabeller till SCB med asylsökande. Dessa innehåller uppgifter kopplade till föregående år. Uppgifterna om asyl ingår i den officiella statistiken.

Den ena tabellen visar antalet individer som är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem den 31 december, oavsett handlägningsstatus. Tabellen specificerar personer med

- öppet grundärende
- öppet överklagandeärende
- avslag i överklagandeärende
- bifall i grund- eller överklagandeärende men som ännu inte hunnit kommunplaceras
- övriga, ex. personer som fått avslag i grundärende men som inte överklagat vid mättidpunkten.

Ingående uppgifter (på aggregerad nivå) är

- medborgarskap (prioritering av det mest fördelaktiga medborgarskapet för beslutet om uppehållstillstånd)
- kön
- ålder
- kommun
- boendeform
- antal med uppehållstillstånd.

Den andra tabellen visar antalet individer som sökt asyl i Sverige under året, dvs. alla som lämnar in en ansökan och registreras i Centrala utlänningsdatabasen (CUD). Några undantag finns dock:

- Individer som haft ett tidsbegränsat uppehållstillstånd någon gång de fyra närmast föregående åren exkluderas.
- Individer med ansökningsskäl för förlängning av asylärende exkluderas också, vilket normalt är personer som tidigare haft ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.
- Individer som söker asyl på svensk ambassad i annat land ingår heller inte (mycket ovanligt).

Ingående uppgifter (på aggregerad nivå) är

- år/månad för registrering av ansökan
- medborgarskap
- kön
- ålder
- antal ensamkommande barn.

2.3.2 Grund för bosättning

För att vistas längre än tre månader i Sverige måste utomnordiska medborgare ha antingen uppehållstillstånd eller uppehållsrätt:¹¹

- Medborgare från annat än nordiskt, EU- och EES-land måste ansöka om uppehållstillstånd hos Migrationsverket, som också är beslutande myndighet. Ett uppehållstillstånd kan vara antingen tidsbegränsat/tillfälligt eller permanent.
- EU- och EES-medborgare som kan försörja sig själva har uppehållsrätt¹² i Sverige. Det innebär att man har rätt att vara i Sverige utan uppehållstillstånd för att exempelvis arbeta eller studera. Familjemedlemmar till EU- och EES-medborgare har också uppehållsrätt. Detta gäller även familjemedlemmar som inte är medborgare i EU- och EES-land (tredjelandsmedborgare).¹³

Varje beviljat uppehållstillstånd och varje registrerad uppehållsrätt har sin grund i ett beslut fattat av Migrationsverket. I beslutet, som är kopplat till den person som beviljats uppehållstillstånd eller registrerat uppehållsrätt, anges den grund enligt

¹¹ Nationella viseringar ("D-viseringar") är också möjliga.

¹² Från och med 1/5 2006 gäller uppehållsrätt för EU-medborgare och deras familjer.

¹³ Familjemedlemmar som är tredjelandsmedborgare ska ansöka om uppehållskort hos Migrationsverket (3a kap. 10§ UtIL).

vilken beslutet är fattat. Beslutsgrunderna (klassningskoderna) har sin utgångspunkt i gällande lagstiftning, företrädesvis utlänningslagen (SFS2005:716).

Grundtabell

Migrationsverket levererar individuppgifter för alla beviljade klassade beslut om uppehållstillstånd efter registreringsdatum till SCB. Uppgifterna kallas även grund för bosättning. Leverans av uppgifter från Migrationsverket sker en gång i halvåret. Varje leverans innehåller individer som fått nya eller ändrade beslut om uppehållstillstånd sedan senaste leveransen. Det innebär att alla uppdateringar vad gäller personnummer (folkbokföring eller personnummerändringar) och nya eller ändrade beslut om uppehållstillstånd finns samlade i en stor grundtabell. SCB använder dock enbart folkbokförda personer i sin publicering av statistik gällande grund för bosättning.

Leveranserna av beslut från Migrationsverket till SCB har sett ut på samma sätt sedan 2001. Dessförinnan, mellan år 1990 och 2000, levererades endast folkbokförda personer med beviljade klassade beslut om uppehållstillstånd.

Innehållet i grundtabellen är bl. a.¹⁴

- personnummer
- migrationsverkets unika dossiernummer
- kön
- medborgarskapsland
- gruppering av Migrationsverkets klassningskoder för uppehållstillstånd/uppehållsrätt¹⁵
- inresedatum till Sverige (när inresedatum är känt)
- beslutsdatum för beviljat uppehållstillstånd
- utbildningsnivå
- datumet som uppehållstillståndet gäller från och med, endast vid tidsbegränsade beslut
- datumet som uppehållstillståndet gäller till och med, endast vid tidsbegränsade beslut
- beslutstyp för beviljat uppehållstillstånd
- yrkeskod för beviljat arbetstillstånd
- markering för ensamkommande barn.

Kvalitet i uppgifterna för grund för bosättning

Migrationsverkets databas är skapad utifrån administrativa ändamål. Det är viktigt att komma ihåg att data inte är skapat i syfte att utgöra ett statistikunderlag, vilket medför att objekt och variabler kan ändra värden, försvinna eller komma till i efterhand, från en dag till en annan.

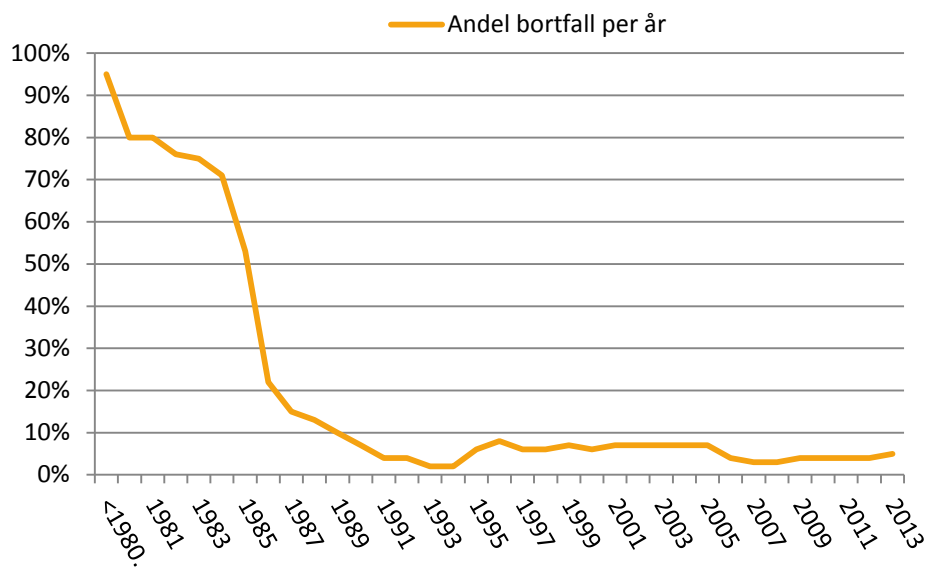
Det saknas en del uppgifter för immigranter i det material som levereras från Migrationsverket. Det är framförallt uppgifter för EU/EES-medborgare som inte registrerar sin uppehållsrätt hos Migrationsverket, men som folkbokför sig hos Skatteverket. Hanteringen av uppehållsrätter flyttades under 2014 över från Migrationsverket till Skatteverket vilket innebär att skäl till uppehållsrätt inte längre registreras.

¹⁴ Se bilaga 6 för en detaljerad beskrivning av variablerna

¹⁵ Se bilaga 6 för beskrivning av grupperingen

Data om grund för bosättning har levererats till SCB från Statens Invandrarverk/Migrationsverket sedan 1990. Kriterierna i leveranser har förändrats under årens lopp, vilket påverkar täckningen.

Figur 1 Andel invandrade utomnordiska medborgare som saknar uppgift om orsak till uppehållstillstånd efter senaste invandringsår i RTB 2013

Figuren ovan visar andelen invandrade utomnordiska medborgare folkbokförda 2013-12-31 (från och med år 2006 ingår inte EU-medborgare i diagrammet¹⁶), som saknar uppgift om orsak om uppehållstillstånd i materialet från Migrationsverket. Invandringsdatumet är hämtat från RTB 2013-12-31. Täckningen är av sämre kvalitet före år 1986. Det finns främst två anledningar till detta.

Den första anledningen är att villkoren för vilka beslut som ska finnas med i leveransen har varit olika mellan åren. Ett stort datauttag av hela CUD från Migrationsverket gjordes 1998 för att skapa anpassning till ett nytt RTB-system, vilket även användes i syfte att klargöra de tidigare leveransernas kvalitet.

Den andra anledningen som påverkar täckning till allra största delen, är att Migrationsverket i omgångar har rensat (gallrat) sin databas från beslut enligt vissa kriterier.

Gallring sker av individer som

- inte har fått något nytt beslut under en 8-års period
- har blivit svenska medborgare
- avlidit
- lämnat landet (om Skatteverket avregistrerar personen och inget nytt beslut registrerats under en 8-års period).

Före 1995 genomförde SCB gallring av beslut, vilket resulterade i att beslut finns för individer som har fullständiga personnummer (som blev folkbokförda) från och med år 1986. Innan dess finns enbart äldre beslut för personer med fullständiga personnummer (folkbokförda) som av någon anledning inte gallrades

¹⁶ Från och med 1/5 2006 gäller uppehållsrätt för EU-medborgare och deras familjer. Dessa personer ska registrera uppehållsrätt hos Migrationsverket, men många saknar uppgift.

bort innan 1995. Under åren 1995 och 2001 gjordes inga ytterligare gallringar. På grund av detta saknas många historiska data i SCB:s grunddata och SCB rekommenderar därför att man enbart använder data gällande beslut tagna efter 1998.

Skillnad i population för Migrationsverket och SCB

Även Migrationsverket publicerar statistik över uppehållstillstånd. Det finns skillnader mellan SCB:s och Migrationsverkets antalsuppgifter, vilket beror på olika populationer och olika referenstidpunkter. En stor del av skillnaden beror på att Migrationsverket publicerar sin statistik utifrån antalet beviljade beslut, medan SCB publicerar sin statistik utifrån antalet folkbokförda individer.

Migrationsverket uppdaterar sin statistik månadsvis, medan SCB publicerar årliga tabeller. Eftersom uttagen inte görs vid exakt samma tidpunkt och statistiken redovisas på olika sätt så finns ytterligare skillnader som påverkar antalsuppgifterna.

2.4 STATIV – en longitudinell databas för integrationsstudier

STATIV är en individdatabas som innehåller uppgifter om den folkbokförda befolkningen per den 31 december respektive år. Den första årgången avser 1997. Databasen skapades ursprungligen på uppdrag av det dåvarande Integrationsverket. Innehållet utformades utifrån Integrationsverkets uppgift och syften. Vid nedläggningen av Integrationsverket 30 juni 2007 övertog SCB ansvaret för STATIV.

Databasen färdigställs cirka 15 månader efter respektive årsskifte.

Uppgifterna i STATIV kan användas till forskning och utredningsändamål avseende integration, segregation, jämställdhet och migration. Eftersom databasen innehåller hela befolkningen kan uppgifterna brytas ned på en mycket fin regional nivå. Databasen lämpar sig t.ex. för statistiska bearbetningar vad gäller uppföljning av det kommunala mottagningssystemet.

Till övervägande del är STATIV uppbyggt kring data som har sin källa i administrativa system – primärt skapade för administrativa ändamål. Regelverk och administrativa rutiner står oftast utanför SCB:s påverkan.

STATIV innehåller uppgifter från en rad olika register beskrivna i bilaga 6.

Exempel på uppgifter:

- Immigration: grund för bosättning, datum för uppehållstillstånd, mottagningsår i kommunen och vistelsetid i Sverige.
- Demografi: ålder, kön, födelseland, medborgarskap och boendeform.
- Utbildning: betyg i grundskola, gymnasium och SFI, högsta utbildningsnivå och inriktning.
- Sysselsättning: förvärvsarbete, näringsgren och yrke.
- Arbetslöshet: arbetssökande, senaste sökandekategori och sökt yrke.
- Inkomster: inkomster från arbete, studier, sociala försäkringar.
- Geografiska indelningar: Kommun för bostad och arbetsställe och s.k. "Small Areas for Market Statistics" (SAMS) för bostad, grundskola och gymnasium.

2.5 Annan statistik vid SCB

Förutom ovan nämnda register, som direkt ligger till grund för migrationsstatistiken, finns ett antal andra källor på SCB som kan tillföra viktig information vid migrationsstudier. Två register som ofta används är Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) samt Utbildningsregistret (UREG). Valdeltagandeundersökningen ger en bild av antalet röstberättigade svenska medborgare boende i utlandet. Nedan beskrivs dessa översiktligt.

2.5.1 Registret över inkomster och taxeringar (IoT)

Populationen i Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) utgörs av under året skattskyldiga personer enligt skattelagstiftningen i Sverige. Sedan 1999 ingår även ett antal personer med av Skatteverket tilldelat samordningsnummer. Denna grupp utgörs av skattebetalare i Sverige som inte är folkbokförda. Utöver dessa grupper ingår resterande folkbokförda personer den 31 december respektive år samt dödsbon.

SCB började kontinuerligt publicera inkomststatistik år 1943. Mellan åren 1943 och 1967 var dock uppgifterna mycket knapphändiga. I början fanns enbart uppgifter från taxeringen i inkomststatistiken, men snart började SCB även hämta in uppgifter från andra myndigheters register och kunde bilda inkomstbegrepp som t.ex. disponibel inkomst.

IoT omfattar idag uppgifter som sammanräknad förvärvsinkomst, beskattningsbar förvärvsinkomst, inkomst av kapital, kapital-vinster/förluster, pensioner, transfereringar och bidrag samt olika typer av skatter och skattereduktioner. Registret produceras en gång per år och referensperioden är respektive inkomstår. Registret ligger till grund för statistiken över inkomster och skatter.

Statistiken har många olika användare inom skilda delar av samhället:

- Myndigheter, forskare, kommuner, företag och andra organisationer.
- Allmänhet och media använder statistiken för att få en översiktlig beskrivning av befolkningens inkomster och skatter.
- Andra statistikgrenar vid SCB använder Inkomst- och taxeringsregistret som underlag, exempelvis undersökningarna om Hushållens ekonomi (HEK), Hushållens utgifter (HUT), fördelningsmodellen FASIT och Nationalräkenskaperna.

Framställningen av IoT består av insamling och bearbetning av data från administrativa källor till ett slutligt observationsregister. Registret innehåller uppgifter från Skatteverket (taxeringsuppgifter, kontrolluppgifter från arbetsgivare, kontrolluppgifter från pensions- och försäkringsutbetalare, kontrolluppgifter över räntor och utdelningar samt standardiserade räkenskapsutdrag), Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden, Statens tjänstepensionsverk, Pensionsmyndigheten, Försvarmakten, Skolverket och Socialstyrelsen. Registret kompletteras med uppgifter från SCB-registren RTB, Befolkningens utbildning och Företagsdatabasen. Registret är klart ungefär 12 månader efter inkomstårets slut.

Register över hela befolkningens inkomster och skatter finns i årgångs-versioner från 1968 fram till idag. För åren 1960–1966 finns dessutom inkomstregister som är baserade på ett urval av befolkningen.

2.5.2 Utbildningsregistret (UREG)

UREG:s population hämtas från RTB, version 31/12 respektive år. Populationen består av folkbokförda personer i Sverige. Registret innehåller uppgifter om högsta avklarade utbildning t.o.m. vårterminen före aktuellt årsskifte.

Uppgifter om genomgångna utbildningar rapporteras kontinuerligt till SCB från landets skolor och utbildningsanordnare och läggs efter bearbetning in i UREG vid den årliga uppdateringen. Uppgifterna som kommer in till UREG innehåller, förutom folkbokförda personer, även personer med personnummer som är ofullständiga. I indata till UREG från Skolregistren finns det personer med ogiltiga personnummer som exempelvis innehåller fyra nollor i slutet av personnumret, Universitets- och högskoleregistret har personnummer där M eller K förekommer för att markera könet på personen, uppgifter från Arbetsförmedlingen innehåller även personer med samordningsnummer och i Jordbruksverkets data finns det personnummer som innehåller bokstäver.

Det bör också nämnas att Universitets och högskoleregistret saknar personnummer för cirka hälften av de utländska studenterna som anordnat sina studier i Sverige på egen hand. En konsekvens av avsaknaden av personnummer är att man inte kan följa t.ex. in- och utflyttningar för denna grupp eller deras eventuella verksamhet i Sverige efter studierna. Utöver dessa studenter finns även utländska studenter som deltar i ett utbytesprogram vid svenska universitet och högskolor. Utbytesstudierna avser oftast en termin och därför saknar i stort sett alla utbytesstudenter ett svenskt personnummer.

Exempel på uppgiftskällor är register över avgångna från grund- och gymnasieskola och Universitets- och högskoleregistret. Uppgifter från folk- och bostadsräkningar (FoB 70 och FoB 90) samt administrativa register utanför SCB används också som uppgiftskällor. Uppgifter om utbildning utanför Sverige kommer i första hand från folk- och bostadsräkningar samt enkätundersökningar riktade till nyinvandrade utrikes födda. Från och med 1999 genomförs en sådan enkät årligen.

2.5.3 Valdeltagandeundersökningen

SCB genomför en valdeltagandeundersökning i samband med val till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige, dvs. vart fjärde år. Syftet med undersökningen är att på ett utförligt sätt producera statistik över valdeltagandet vid allmänna val i Sverige. Undersökningen är uppbyggd av ett antal urval. För att beskriva valdeltagande bland svenska medborgare som bor utomlands dras ett urval av personer som är upptagna i röstlängden men folkbokförda i ett annat land. Utifrån urvalet skattas sedan antalet röstberättigade och tillsammans med resultatet från undersökningen redovisas skattningarna i SCB:s statistikdatabas. Se bilaga 5 för mer information.

3. Tillgänglig data på Migrationsverket

3.1 Inledning

Migrationsverket lämnar information till SCB om personer som sökt asyl i Sverige samt vilka som fått uppehållstillstånd. Vilken information som lämnas har beskrivits ovan i avsnitt 2.3, "Registret över migrations- och asylstatistik (MOA)". Detta kapitel fokuserar på hur Migrationsverkets statistik är uppbyggd, vilka databaser och system som finns, vilken information som finns sparad och hur den kan tas fram och analyseras.

3.2 Migrationsverkets databaser

Uppgifterna som regelbundet levereras till SCB tas fram ur Migrationsverkets egen databas CUD och olika verktyg som är kopplade till CUD. CUD innehåller uppgifter om utlänningar som söker tillstånd, redan har fått tillstånd eller har fått avslag på sin ansökan om att få vistas i Sverige samt har sökt och eller fått beslut på sin ansökan om svenskt medborgarskap. CUD består av ett antal delsystem, bland annat:

- Ärende (med uppgifter om inkomna ärenden, beslut och korrespondens).
- Mottagning av asylsökande (med uppgifter om vilka asylsökande som bor tillsammans, var de bor, vilken ekonomisk hjälp den asylsökande har fått, med mera).
- Dossier (Alla handlingar som rör en person samlas i en dossier). Delsystemet håller reda på var en dossier befinner sig och vem som lånat den).

Förutom Migrationsverkets personal kan även Polisen och svenska utlandsmyndigheter komma åt delar av informationen i CUD.

CUD består av flera sammanlänkade databaser, och informationen i CUD presenteras i applikationerna STAMM och WILMA, som är Migrationsverkets IT-baserade hanteringssystem för handläggningen av utlännings- och medborgarskapsärenden. STAMM står för "System för Tillstånd, Asyl, Mottagning och Medborgarskap. WILMA är en förkortning för "Webbased Information Linking Migration Authorities". Det är ett webbaserat system som är uppbyggt kring det logiska flödet i processen.

WILMA ska användas av alla de myndigheter som ingår i processen (Migrationsverket, Utlandsmyndigheterna och Polisen). Dokument som skapas av en myndighet är åtkomliga för alla WILMA-användare. De flesta registreringar som görs i WILMA-systemet är också synliga i STAMM och de som görs i STAMM är synliga i WILMA. WILMA innehåller dock i vissa fall mer information än STAMM. Bland annat är dokument som skapas i STAMM åtkomliga via Wilma. Däremot är inte alla dokument som skapas i Wilma åtkomliga via STAMM.

WILMA-flödet för respektive myndighet kan beskrivas kortfattat enligt följande:

Utlandsmyndigheterna:

- Tar emot ansökan (t.ex. om visum eller uppehållstillstånd), genomför individsökning, registrerar individ och ärende.

- Bokar utredningar, bifogar utredningsdokumentet i WILMA.
- Genomför sökning i Schengen Information System (SIS) och eventuell konsultation.
- Registrerar beslut eller styr ärendet till en enhet på Migrationsverket som ska handlägga ärendet.
- Skriver ut tillstånds- och viseringsmärken för beviljade beslut.
- Registrerar underrättelse för avslag.

Migrationsverket:

- Kvitterar in ärende som ärendestyrt från en utlandsmyndighet alternativt registrerar ärende inlämnat i Sverige.
- Bokar utredningar, bifogar utredningsdokumentet i WILMA.
- Genomför SIS-sökning och eventuell konsultation.
- Skapar och distribuerar dokument t ex. tjänstanteckningar, kompletteringar m.m.
- Registrerar beslut, expedierar beslutsdokument.
- Skriver ut tillstånds- och viseringsmärken för beviljade beslut där sökanden finns i Sverige. Registrerar underrättelse för avslag.
- Verkställer avlägsnandebeslut alternativt överlämnar dessa till polismyndigheten.

Polisen:

- Registrerar in- och utresor vid yttre gränskontroll när in- och utresorna är kopplade till tillstånds- och viseringsmärken som utfärdats via WILMA.
- Har läsbehörighet i WILMA vid t.ex. inre utlänningskontroll.
- Registrerar vissa ärenden och beslut i WILMA (t.ex. nödfallsviseringar som utfärdas av Polisen).

För att kunna ta fram statistik ur CUD, följa upp sin verksamhet och t.ex. analysera trender, har Migrationsverket ett statistiskt rapporteringssystem benämnt E-Lis. *Business Objects Enterprise* används som verktyg (rapportgenerator) för att överföra information från CUD till E-Lis. Systemet består alltså av ett datalager som via olika metoder och scheman uppdateras en gång per dygn med aktuell information från den operativa databasen CUD. För att visa informationen i datalagret på ett strukturerat och kontrollerat sätt används *Business Objects* plattform *BO Enterprise XI*. Plattformen består bl.a. av en webbaserad portal (InfoView) där användarna kan skapa, titta på och schemalägga statistiska rapporter. Uppgifter i E-Lis finns lagrade från år 2000 och det är möjligt att bearbeta dessa statistiskt i *Business Objects*.

Under 2014 har Migrationsverket alltmer börjat använda ett modernare informationssystem benämnt MILOS (Migrationsverkets Informationssystem för Ledning och Operativ Styrning). Inriktningen är att MILOS på sikt kommer att ersätta E-Lis. MILOS fungerar så att en kopia skapas från CUD som lagras i en infodatabas. Från infodatabasen sker uppdateringar till MILOS databasserver minst en gång per dygn. Från MILOS databasserver skapas MILOS-applikationer som grundar sig på *QlikView*. Applikationerna fungerar idag i huvudsak som beslutsstöd inom Migrationsverkets operativa verksamhet.

3.3 Klassning av ärenden

Migrationsverket använder sig av koder som bl.a. åskådliggör skälen för inkommande ansökningar om uppehålls- och/eller arbetstillstånd

(ansökningsskälscoder, t.ex. anknytningsärenden, arbetsmarknadsärenden, asyl), typer av ärenden (ärendetypskoder, t.ex. uppehållstillstånd, arbetstillstånd, viseringar) samt grunder för beviljade uppehållstillstånd (klassningskoder). Ansökningsskäl- och klassningskoderna är uppdelade efter olika invandringsspår (ärendekategorier): asyl- eller asylliknande skäl; anhöriga; arbetsmarknad; gäststuderande; etc. Inom varje ärendekategori finns ett antal olika och mer detaljerade skäl för uppehållstillstånd som är återsökningbara statistiskt. Mer information om klassningskoderna för beviljade uppehållstillstånd finns i bilaga 8 till denna rapport.

Med hjälp av klassningskoderna tas statistiska rapporter fram ur E-Lis. Ett urval av typiska och ofta efterfrågade rapporter finns på Migrationsverkets webbplats under "Om Migrationsverket", "Fakta och Statistik". Som exempel kan nämnas statistiska översikter om:

- Ansökningar om asyl (inkomna ansökningar om asyl, inlämnade ansökningar fördelade på kön, medborgarskap samt ensamkommande barn).
- Avgjorda asylärenden (beslut per månad samt beslut fördelade efter den sökandes medborgarskap samt beslut som gäller ensamkommande barn).
- Migrationsverkets mottagningssystem för asylsökande (inskrivna personer efter typ av boende, län, kön och ålder).
- Personer mottagna i en kommun.
- Beviljade arbetstillstånd (beslut efter yrkesområde, medborgarskap, arbetsområde samt länet där arbetsgivaren är lokaliserad).
- Uppehållstillstånd och uppehållsrätt (beviljade uppehållstillstånd och registrerade uppehållsrätter, beslut efter grund till tillståndet och medborgarskap).

Statistiska översikter som har sitt ursprung i E-Lis används också för Migrationsverkets årsredovisning, olika andra publikationer och leveranser av migrations- och asylstatistik till Eurostat, UNHCR och andra nationella och internationella aktörer. Då även migrationsrelevanta uppgifter och beslut från andra myndigheter (t.ex. från polisen, utlandsmyndigheter och migrationsdomstolar) införs i Migrationsverkets databas kan även sådana uppgifter ingå i statistiska sammanställningar och rapporter som Migrationsverket tar fram och publicerar.

3.4 Befintliga databaser för att analysera cirkulär migration

Då syftet med Migrationsverkets databaser främst är att kunna följa upp och utvärdera den egna verksamheten finns många uppgifter och variabler i systemen som inte bedöms vara av intresse för att kunna upptäcka, beskriva och analysera cirkulära rörelsemönster, t.ex. uppgifter om handläggningstider för olika ärendegrupper, vilken enhet och vilken handläggare som ansvarar för ett ärende, vilken kommun och/eller vilket län som en asylsökande bor i, om en ansökan om uppehållstillstånd har lämnats in elektroniskt eller på papper, eller vilken myndighet som fattat beslut i ett ärende.

Vissa uppgifter i systemen kan dock vara relevanta inom ramen för analyser av cirkulära rörelsemönster, t.ex. uppgifter om ett uppehålls- eller arbetstillstånds giltighetstid, information om ett beviljat uppehålls- eller arbetstillstånd avser en

förstagångs- eller en förlängningsansökan, och uppgifter om den sökandes ålder, kön eller civilstånd.

Att kunna se om en person har fått ett uppehålls- eller arbetstillstånd för första gången eller om denna person har haft ett sådant tillstånd vid ett tidigare tillfälle (och i så fall när) kan anses vara av central betydelse för att kunna bedöma i vilken utsträckning cirkulära rörelsemönster förekommer. Migrationsverket har än så länge inte på ett systematiskt sätt genomfört sådana analyser utifrån CUD. De befintliga analysverktygen skulle dock kunna utnyttjas i detta syfte.

3.5 Relevanta ärendegrupper

Som nämnt ovan består tillståndsärendena som Migrationsverket hanterar av olika ärendeslag såsom anknytningsärenden, arbetstillståndsärenden, studerandeärenden, besöksärenden och asylärenden. Migrationsverket har också sedan 2006, i samband med att rörlighetsdirektivet infördes, registrerat EU/EES-medborgare. EU/EES-registreringarna upphörde dock från och med maj 2014. Skatteverket registrerar sedan dess, som enda myndighet, EU/EES-medborgare genom folkbokföring. Förändringen innebär att Migrationsverket fortsättningsvis saknar information om EU/EES-medborgare.

Då all statistik om ärenden som kan ligga till grund för folkbokföring levereras till SCB, vilket beskrivs i kapitel 2, fokuserar detta underavsnitt på ärenden som inte kan ligga till grund för folkbokföring. I huvudsak berörs ärenden avseende arbete (arbetstillståndsärenden) där tillståndet är kortare än ett år, studerande med uppehållstillstånd som är kortare än ett år, och besöksärenden.

Anknytningsärenden och ärenden rörande egna företagare berörs i mycket liten omfattning eller inte alls. I kategorin asylsökande finns personer som fått avslag på sin asylansökan. Dessa personer har ofta en förhållandevis lång vistelsetid i Sverige utan att vara folkbokförda.

Viseringsärenden utesluts också då vistelsetiden normalt är tre månader eller kortare. Vistelser som understiger tre månader anses inte utgöra en form av migration utan snarare som en form av kortvarig mobilitet som avser t.ex. turister, affärs- eller besöksresenärer.

Kravet för att bli folkbokförd är att uppehållstillstånd beviljats för minst ett år. Det innebär att identifiering av personer med tillstånd som är kortare än ett år inte kan göras med hjälp av personnummer. Identifiering måste i så fall ske i första hand med hjälp av dossiernummer samt nationalitet, namn och födelsetid. Användandet av samordningsnummer har i detta sammanhang nämnts som en möjlig väg för att lättare kunna identifiera personer med korta tillstånd.

3.5.1 Arbetstillstånd

Det finns olika kategorier av arbetstillstånd. Till att börja med kan två huvudkategorier särskiljas, anställning respektive internationellt utbyte. Bägge kategorierna kräver oftast arbetstillstånd. Den första avser generell anställning där ansökningar från tredjelandsmedborgare som har ett erbjudande om anställning återfinns. De i den andra kategorin har i regel en anställning eller utför avlönat arbete åt någon annan, men det rör sig oftast om anställningar som inte står öppna för den vanliga arbetsmarknaden eller anställningsformer av speciell art där villkoren regleras av internationella överenskommelser eller andra särskilda regelverk. Arbetet avser oftast en begränsad period. Till internationellt utbyte räknas även au pair, idrottsutövare, vissa praktikanter, och vissa artister.

Asylsökande med lagakraftvunna avslagsbeslut som har en anställning kan under vissa förutsättningar få tillstånd utan att behöva lämna Sverige.

Arbetstillstånd beviljas också på grund av anknytning för medföljande familjemedlemmar till arbetstagare.

Beträffande EU/EES-medborgare och deras familjemedlemmar gäller generellt undantag från kravet på arbetstillstånd. Detta gäller också tredjelandsmedborgare som har status som varaktigt bosatta i annan EU-stat och vissa kategorier av utstationerade arbetstagare.

3.5.2 Anknytningar

De allra flesta personer som kommer till Sverige som anhöriga får en tillståndstid som ger rätt till folkbokföring. Uppehållstillstånden utfärdas på minst ett år (enligt familjeåterföreningsdirektivet) men en praxis har etablerats att det oftast är tvåårstillstånd som utfärdas. Det överensstämmer med tiden för uppskjuten invandringsprövning. Personer som sammanlevt i minst två år utanför Sverige eller tillhör kärnfamiljen har rätt till familjeåterförening. För denna grupp utfärdas oftast permanent uppehållstillstånd direkt.

Uppskjuten invandringsprövning ges i de fall en nyetablerad anknytning åberopas. Uppskjuten invandringsprövning innebär att ärendet prövas på nytt efter två år.

Om förhållandet kvarstår ges permanent uppehållstillstånd. Om ett förhållande inte består kan särskilda omständigheter ändå göra att uppehållstillstånd kan ges.

Med hjälp av Migrationsverkets klassningskoder är det bland annat möjligt att statistiskt särskilja personer som ansökt som så kallad nyetablerad eller etablerad anknytning.

3.5.3 Besök

Tillstånd för besök kan utfärdas efter inresa till Sverige men som huvudprincip gäller att besökstillstånd klarats av innan inresa till Sverige. Ett uppehållstillstånd för besök ska i regel inte beviljas för längre tid än ett år, eftersom sökanden annars skulle ha rätt att folkbokföra sig i Sverige och vistelsen inte längre skulle ha karaktären av ett besök. I huvudsak är det nära släktingar (ej längre yrkesverksamma) som kan komma i fråga.

3.5.4 Studerande

Tillstånd för studier utfärdas för tredjelandsmedborgare. Många får tillstånd som är ett år eller mer vilket ger rätt till folkbokföring. Anhöriga har rätt att medfölja när förutsättningar avseende exempelvis försörjningskrav är uppfyllda. Studerande har rätt att arbeta under sin studietid. Anhöriga kan erhålla arbetstillstånd under förutsättning att vistelsetiden är minst sex månader.

Koder finns för studerande vid högskola/universitet samt för annan utbildning och doktorander. Kod för anhöriga finns också.

För gästforskare finns koder som visar på grunder för ansökan samt för anhöriga.

3.5.5 Asylsökande

De personer som söker asyl i Sverige och bedöms ha skäl för att få stanna i Sverige får i regel permanent uppehållstillstånd, vilket ger grund för folkbokföring. Även

asylsökande som får avslag har i många fall långa vistelsetider, dock utan att vara folkbokförda.

Migrationsverket ska verka för att underlätta för asylsökande att komma i arbete och bli självförsörjande. Information lämnas om vikten av att klarlägga identiteten och på så vis få undantag från skyldighet att ha arbetstillstånd (AT-UND), vilket möjliggör anställning istället för praktik eller att en praktik övergår i anställning och kan ge möjlighet till ett framtida arbetstillstånd.

En praktik eller anställning för de personer som fått avslag på sin asylansökan kan i praktiken pågå ända fram till dess sökanden lämnar landet. En förutsättning är att sökanden medverkar till återvändandet. Överlämnande av verkställighet till polisen innebär i princip att praktik upphör liksom AT-UND.

Sammantaget är vistelsetiden för asylsökande i den så kallade normalprocessen, där AT-UND och praktikplats kan erbjudas, mer än sex månader och oftast ännu längre. Att inkludera gruppen asylsökande med avslagsbeslut framstår därför som relevant. De i denna grupp som erhållit anställning kan inte folkbokföra sig men får ett samordningsnummer för att arbetsgivaren ska kunna betala skatt.

3.6 Kvalitet i uppgifterna

Kvalitet över tid har brister eftersom statistiken bygger på rådande regelverk, exempelvis utlänningslagstiftningen, som vid olika tidpunkter förändras eller revideras. Ett exempel kan vara vid införande av olika EU-direktiv i nationell lagstiftning. Klassningskoder, som kan ha betydelse vid cirkulär migration, kan då förändras liksom förutsättningarna för att erhålla uppehållstillstånd för exempelvis arbete. Mer om kvaliteten finns beskrivet i kapitel 8.

3.7 Kohortanalyser

En kohortdatabas för att underlätta uppföljning och analys av cirkulär migration kan vara möjlig att utveckla respektive vidareutveckla. I huvudsak är det personuppgifter, ärendekategori, ansökningsskäl, beslut, klassningskod (grund för uppehållstillstånd), giltighetstid för uppehållstillstånd etc. som skulle behövas för en sådan databas, vidare när inresor skett och eventuella utresor. Uppgifterna kan samlas i kohorter fördelade på år eller utan indelning där uppgifter adderas till en befintlig databas enligt fastställda kriterier.

Migrationsverket har redan en kohortdatabas avseende asylprocessen sedan ett antal år tillbaka. Kohortdatabasen är utvecklad för att kunna följa olika processteg och olika grupper av asylsökande under den totala processtiden och är därför en operativ kohortdatabas. Exempelvis går det att se var en persons asylärende från år 2012 befinner sig idag. I samband med ett pågående byte av plattform för planering och uppföljning kommer nuvarande system E-Lis att ersättas av *QlickView*, som anses vara ett modernare och kraftfullare verktyg och betydligt enklare att anpassa och underhålla.

Ett arbete med att skapa en ny asylkohortdatabas samt en arbetstillstånds-kohortdatabas har påbörjats. Utvecklingen av dessa databaser är operativt inriktat men borde även gå att använda för kartläggning av cirkulär migration. Total utvecklingskostnad beräknas till cirka 1 500 tkr.

Som nämnts ovan under 3.4 ("Befintliga databaser för att analysera cirkulär migration") är det dock möjligt att ta fram statistik som är relevant för att kunna upptäcka och analysera cirkulära migrationsmönster ur Migrationsverkets

nuvarande statistiksystem. I verktyget E-Lis finns exempelvis uppgifter om beviljade uppehållstillstånd. Med hjälp av personuppgifter (inklusive dossiernummer) skulle uppehållstillstånd som har beviljats under en specifik tidsperiod kunna matchas med uppehållstillstånd som beviljats under tidigare perioder.

4. Andra källor

Det finns flera myndigheter som samlar in uppgifter som kan tänkas vara användbara för att få en samlad bild av migrationer till och från Sverige. I projektet har vi kommit i kontakt med några av dessa och i detta kapitel ges exempel på de viktigaste. Dessutom beskrivs ett exempel från Estland där man testat att mäta flöden av personer som passerar gränserna via mobiltrafik.

4.1 Polisen

Gränspolisens uppgift är att bevaka Sveriges och Schengens gränser. De kontrollerar bland annat om inresande har giltiga resehandlingar och får vistas i landet samt spanar efter efterlysta personer.

Det sker ingen systematisk registrering i samband med gränskontrollerna. Däremot rapporteras personer med svenska viseringar och uppehållstillstånd till Migrationsverkets databas WILMA.

Det är värt att notera att personer från tredje land som kommer till Sverige via ett Schengenland inte kontrolleras vid den svenska gränsen.

4.2 Arbetsförmedlingen

På Arbetsförmedlingen finns möjlighet att söka utlandsjobb. Det finns uppgifter om ungdomar som deltar i projektet Ditt första Eures-jobb som finansieras av EU-kommissionen. Genom ett nätverk får inskrivna 18–30-åringar enklare att hitta jobb, flytta och börja jobba i ett annat EU-land. Man kan få ersättning för en intervjuresa och ett startbidrag för att flytta till ett nytt land. Anställningen måste vara sex månader eller längre. Det finns även uppgifter för de personer som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen som arbetssökande, men bor i ett annat land.

4.3 Skatteverket

Förutom att tilldela personnummer till den folkbokförda befolkningen ansvarar Skatteverket för tilldelningen av samordningsnummer (se bilaga 2) till vissa personer i befolkningen som inte är folkbokförda. Syftet med samordningsnummer är att myndigheter och andra verksamhetsområden i samhället ska ha ett gemensamt identitetsbegrepp även för personer som inte är folkbokförda.

Idag tilldelar Skatteverket personer ett samordningsnummer på begäran av myndigheter och privata högskolor. Det är dock inte alla myndigheter som har detta som huvudsakligt identitetsbegrepp, t.ex. använder Migrationsverket dossiernummer och högskolor/universitet tillfälliga personnummer. Att olika instanser har olika identitetsbegrepp minskar möjligheterna till sambearbetning av olika register. För att förbättra möjligheterna till statistik avseende cirkulär migration krävs att personer som tillhör den icke folkbokförda befolkningen kan identifieras och registerföras. För att det ska vara möjligt krävs att samordningsnummer används av de instanser som kommer i kontakt med denna del av befolkningen.

Kommuner och landsting samt andra företag och organisationer än utbildningsanordnare, exempelvis banker och försäkringsbolag, ingår inte i kretsen som kan begära tilldelning av ett samordningsnummer.

4.4 Arbetsmiljöverket

Bland dem som vistas i Sverige kortare tid än ett år och inte är folkbokförda finns personer som arbetar och betalar skatt. Vid Arbetsmiljöverket pågår ett arbete som bland annat ska resultera i bättre uppgifter om tillfällig arbetskraft. Från och med 1 juli 2013 måste utländska arbetsgivare anmäla utstationeringar och en kontaktperson till Arbetsmiljöverket när de skickar arbetstagare för att arbeta i Sverige. Arbetsmiljöverket har fått i uppdrag av regeringen att bygga upp och förvalta ett nationellt register över utstationering. Myndigheten har även en webbsida om utstationering, där man kan söka i registret samt få tillgång till månadsstatistik över antal registrerade utstationerade arbetstagare i Sverige den 1:a varje månad, de 15 länder med flest utstationerade arbetstagare i Sverige per 1 oktober samt de 15 vanligaste verksamhetsområdena per 1 oktober.

Det finns dock fortfarande brister i informationen, t.ex. finns inte heltäckande information om vilka utländska företag som stationerar ut personal i Sverige. Vidare har de flesta anställda i de utländska företagen lön från hemlandet och syns inte i annan svensk statistik. Många är undantagna från kravet att ha uppehålls- eller arbetstillstånd, vilket innebär att Migrationsverket saknar fullständig statistik om denna grupp.

När det gäller tillfällig arbetskraft har forskare nämnt att man även bör undersöka vilken information som går att få del av via bemanningsföretagen. I en publikation från Nordiska rådet behandlas bemanningsföretagen och rekryteringen av utländsk arbetskraft.¹⁷

4.5 Valmyndigheten

Valmyndigheten ansvarar för att planera och samordna genomförandet av allmänna val och nationella folkomröstningar i Sverige. Enligt vallagen¹⁸ gäller att svenska medborgare bosatta i utlandet är röstberättigade om de ha varit folkbokförda i Sverige någon gång och utvandrat under de senaste tio åren eller om de 30 dagar före valdagen anmält att de vill tas upp i röstlängden. Den som gjort en sådan anmälan tas upp och kvarstår i röstlängden i tio år från dagen för anmälan.

Valmyndigheten har således information om antalet röstberättigade svenska medborgare som fått ett så kallat utlandsröstkort skickat till sig, dvs. röstberättigade som är folkbokförda i utlandet och som har en fungerande adress. Antalet röstberättigade svenska medborgare efter boendeland redovisas på Valmyndighetens webbsida.

4.6 Mobildata

För att kunna framställa statistik om migrationer via ett register krävs att migranterna själva rapporterar händelser till myndigheterna, t.ex. vid ansökan om uppehållstillstånd. För att själva migrationen ska kunna registreras i folkbokföringen behöver individerna också själva anmäla sin flytt till Skatteverket, detta oavsett om det gäller en in- eller utflytt. Det blir extra svårt att hålla kvalitet vid registrering av korttidsmigrationer och av den anledningen bör man begränsa migrationsstatistiken i register till att innehålla individer som har för avsikt att

¹⁷ Nordiska rådet 2013

¹⁸ SFS 2005:835

stanna i Sverige under längre period. Vill man ändå få en bild av hur stora flöden som rör sig över gränsen finns exempel från andra länder där man börjat titta på detta.

Företaget Positium i Estland har testat att via mobildata från Teliasonera registrera rörelser mellan Estland och Finland där flödena är ganska stora på grund av både turism och arbete. Företaget får med dessa data möjlighet att se hur många som passerar gränsen mellan de två länderna. De kan dessutom se hur länge personen är i landet och var personen befinner sig.

Metoden är inte problemfri. Registreringen avser många rörelser (t.ex. turism eller pendling) som kan vara mycket kortvariga och inte nödvändigtvis innebär migration. Det finns även problem med under- och övertäckning då en person kan ha flera mobiler eller olika abonnemang i flera länder.

Mer information om detta arbete finns att läsa i ett "working paper" från 2014.¹⁹

¹⁹ United Nations Economic Commission for Europe 2014

5. Internationell jämförbarhet

Till följd av den ökande globaliseringen ökar även den internationella migrationen. För att kunna beskriva migrationsströmmar över landsgränser behövs jämförbar statistik mellan länder.

Att en person ska vara bosatt minst ett år i ett land är ett kriterium som används av många länder, bland annat i Sverige. 12 månader är även den avgränsning som EU anser ska användas enligt Demografiförordningen (REGULATION (EU) No 1260/2013).

Det finns dock ett antal länder som registrerar in- och utvandring baserat på andra avgränsningar. Exempelvis använder Danmark och Österrike en tremånadersgräns.²⁰

5.1 Jämförbar EU-statistik

Med Europaparlamentets och Rådets förordning nr 862/2007 från den 11 juli 2007 om gemenskapsstatistik över migration och internationellt skydd som grund samlar EU-kommissionens statistikbyrå Eurostat sedan 2008 in migrationsstatistik från medlemsstaterna. Statistiken avser bl.a. internationell migration, stadigvarande bosatta och förvärv av medborgarskap, internationellt skydd (asyl), förebyggande av olaglig inresa och vistelse, uppehållstillstånd och tredjelandsmedborgares bosättning, samt återvändande. Förordningen föreskriver vilken statistik medlemsstaterna ska leverera till Eurostat och vilka uppdelningar, definitioner och tidpunkter/tidsintervaller som ska tillämpas.

Från Sverige levererar SCB, Migrationsverket och Polisen relevant migrationsstatistik till Eurostat i enlighet med förordningen. Eurostat publicerar sedan statistiken i en sökbar offentlig databas²¹ och i periodiska publikationer. Statistiken kan anses vara mycket omfattande och kvalitén och jämförbarheten kan bedömas som relativt god. Statistiken vidareutvecklas och kvalitetssäkras bl.a. genom regelbundna möten och löpande kontakt mellan Eurostat och de nationella statistikleverantörerna i medlemsstaterna. Brister gällande kvalitet som exempelvis olika metoder för datainsamling i medlemsstaterna eller olika källor dokumenteras i metadata-filer som tillhandahålls i databasen.

Ett vanligt förekommande problem är leveransfördröjningar och ofullständighet. Medan tabellerna över inkomna ansökningar om asyl och beviljade uppehållstillstånd är förhållandevis fullständiga (med statistik för alla medlemsstater) och aktuella finns det stora luckor i bl.a. tabellerna över invandring, utvandring och förvärv av medborgarskap, vilket minskar jämförbarheten. Dessa brister tyder på att inte alla medlemsstater tillhandahåller statistik i enlighet med Eurostats definitioner och/eller inte har möjlighet att använda Eurostats kriterier för datainsamling, uppdelningar eller periodicitet.

Statistik som kan användas för att mäta cirkulära migrationsmönster finns inte hos Eurostat. I databasen ingår visserligen omfattande årlig statistik (både flödesstatistik och stockdata) över t.ex. beviljade uppehållstillstånd ("residence permits") som också kan delas upp efter bl.a. grunder (skäl) för uppehållstillstånd,

²⁰ Eurostat 2013

²¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database

medborgarskap och tillståndens giltighetstid. Även tabeller över personer som bytt uppehållstillstånd ("spårbyten" mellan olika skäl för uppehållstillstånd) finns. Det är dock inte möjligt att koppla en person som har fått uppehållstillstånd under ett visst år till ett annat tillstånd som beviljats tidigare eller att synliggöra perioder då en person inte vistats i en medlemsstat. Det är heller inte möjligt att göra några kopplingar mellan Eurostats olika tabeller och synliggöra om en person som fått uppehållstillstånd även har ansökt om asyl, nekats inresa eller förvärvat medborgarskap vid ett tidigare eller senare tillfälle.

Migration mellan EU:s medlemsstater

En internationell migration består både av en invandring och en utvandring. Om det endast är invandringen som registreras medför det att en person är registrerad på två platser samtidigt och därmed ingår i två länders folkmängd. Om det endast är utflyttningen som registreras medför det att personen även kommer att saknas i inflyttningslandets folkmängd. Vanligtvis är det högre incitament för en individ att anmäla inflyttning än utflyttning.

Det har visat sig att det finns stora skillnader i migrationsstatistiken mellan olika länder. I en jämförelse som genomfördes av statistikbyrån i Spanien (INE)²² 2013²³ kunde man se stora skillnader mellan in- och utvandring för Spanien med motsvarande ut- och invandring i relationslandet. Vid jämförelse med Sverige framgick att Spanien registrerade högre invandring från Sverige än vad Sverige har registrerat som utvandring till Spanien. På motsvarande sätt har Spanien registrerat en lägre utvandring till Sverige än Sveriges registrerade invandring från Spanien.

Tabell 1 Skillnader i officiell migrationsstatistik mellan Sverige och Spanien, 2008-2011

År	Migration till Spanien från Sverige			Migration till Sverige från Spanien		
	Enligt SCB	Enligt INE	Differens	Enligt SCB	Enligt INE	Differens
2008	1 129	1 633	-504	1 706	938	768
2009	994	1 556	-562	1 909	1 412	497
2011	1 144	1 800	-656	1 883	1 443	440

Källa: INE 2013

En orsak till differenser mellan länder kan förklaras av att alla utvandringar inte registreras på inflyttningsland. De senaste tio åren har mellan 4 och 12 procent av alla utvandringar från Sverige registrerats med inflyttningslandet OKÄNT.

Förutom de som är utvandrade utan att folkbokföringen får reda på vilket land en person har utvandrat till finns det ett antal personer som blir avregistrerade från folkbokföringen. Det sker efter att Skatteverket har fått indikationer att en person inte bor på den adress som denne är folkbokförd. Har inte Skatteverket fått ny information om personen inom 24 månader görs en ny förenklad utredning, under en arbetsperiod av högst 6 månader. Är även den andra utredningen resultatlös

²² Institution Nacional de Estadística

²³ INE 2013

avregistreras personen som obefintlig. Dessa personer redovisas i befolkningsstatistiken som utvandrade till OB (egentligen Obefintliga) även om det rent teoretiskt kan finnas personer som är avlidna eller gömda i Sverige. I regel är andelen utvandrade till OB knappt två procent av samtliga utvandrade. År 2010 genomförde dock Skatteverket en omfattande genomgång av misstänkt övertäckning i folkbokföringsregistret vilket medförde att drygt åtta procent av utvandringarna det året gick till OB.

5.2 Jämförbar statistik i Norden

De nordiska länderna har en särskild överenskommelse kring folkbokföringen. Lagen om överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring²⁴ säger att en person som flyttar mellan länder inom Norden ska anmäla detta till registreringsmyndighet i inflyttningslandet. När inflyttningen är registrerad ska detta anmälas till registreringsmyndigheten i utflyttningslandet. Tidsbegränsad vistelse som varar mindre än sex månader anses normalt inte vara en flyttning. Denna överenskommelse ska motverka risken att någon räknas som bosatt i två eller fler nordiska länder vid samma tidpunkt.

Migration mellan de nordiska länderna

Till följd av den nordiska folkbokföringsöverenskommelsen borde migrationsstatistiken mellan de nordiska länderna vara konsistent. Så är dock inte fallet. I Nordisk statistisk årsbok presenteras statistik över invandring och utvandring mellan de nordiska länderna baserad på uppgifter från respektive lands statistikbyrå. I tabell 2 och 3 nedan visas invandring respektive utvandring per land år 2012 baserad på statistik från både invandringslandet och utvandringslandet. I tabell 4 visas differenserna mellan ländernas rapporterade in- och utvandring.

Det kan finnas flera orsaker till differenser mellan de olika ländernas statistik, men den främsta orsaken torde bero på eftersläpning vid rapporteringen mellan länderna. Om registreringen av en migration är fördröjd finns risk att utvandringslandet inte hinner inkludera uppgiften innan statistiken för ett år fastställs. En annan orsak till att ländernas statistik skiljer sig åt kan vara när in- och utvandringen registreras i respektive land. Det vill säga om registreringen sker vid rapporteringsdatumet eller det faktiska datum in- eller utvandringen ägde rum. Artikel 2 i Folkbokföringsöverenskommelsen säger dock att det är inflyttningslandets registrerade dag för migrationen som ska användas i båda länderna.

²⁴ SFS 2005:268

Tabell 2 Invandring 2012 per land baserad på statistik från invandringslandet

Utflyttnings- land	Rapporterande land (Inflyttningsland)					Summa invandring
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	
Danmark	..	425	1 269	3 868	4 011	9 573
Finland	461	..	37	504	2 738	3 740
Island	1 115	42	..	1 410	738	3 305
Norge	2 995	432	783	..	6 705	10 915
Sverige	4 614	2 793	536	7 517	..	15 460
Summa utvandring	9 185	3 692	2 625	13 299	14 192	

Tabell 3 Utvandring 2012 per land baserad på statistik från utvandringslandet

Rapporterande land (Utflyttningsland)	Inflyttningsland					Summa invandring
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	
Danmark	..	380	1 267	3 631	3 879	9 157
Finland	449	..	37	489	2 698	3 673
Island	1 081	43	..	1 477	743	3 344
Norge	2 867	404	789	..	6 686	10 746
Sverige	4 471	2 640	522	7 379	..	15 012
Summa utvandring	8 868	3 467	2 615	12 976	14 006	

Tabell 4 Differens 2012 mellan rapporterad invandring och rapporterad utvandring

Utflyttnings- land	Inflyttningsland					Differens invandring
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	
Danmark	..	45	2	237	132	416
Finland	12	..	0	15	40	67
Island	34	-1	..	-67	-5	-39
Norge	128	28	-6	..	19	169
Sverige	143	153	14	138	..	448
Differens utvandring	317	225	10	323	186	

Källa: Nordisk statistisk årsbok 2012 samt egna bearbetningar

Anmärkningar. In- och utvandringar till Färöarna och Grönland har tillförts Danmark förutom för Danmark där dessa flyttningar har exkluderats.

Andra exempel där flyttstatistik mellan olika länder presenteras är i databaserna StatNord och Örestat.²⁵ Även i StatNord används respektive lands flyttstatistik vilket innebär att det förekommer differenser i uppgifterna om flyttningar mellan länderna. Den statistik som finns tillgänglig genom StatNord redovisas till och med år 2010. Därefter har databasen inte uppdaterats då finansiering saknats.

I Örestat-databasen redovisas bland annat flyttningar över Öresund, dvs. från Själland till Skåne och vice versa. För jämförbarhetens skull används dock enbart data från SCB i presentationen av antalet flyttningar över Öresund.

5.3 Medborgarskap

Sedan 2001 är det möjligt för svenska medborgare att även vara medborgare i ett annat land. I SOU 2010:40 framgår det att dubbelt medborgarskap underlättar kontakter med ursprungslandet och främjar cirkulation mellan länderna. Dubbelt medborgarskap underlättar således cirkulär migration. Även den forskargrupp som projektet träffade våren 2014 framhöll att dubbla medborgarskap är relevant information inom migrationsforskningen. De ansåg att det är en brist att det inte finns statistik över personer med dubbelt medborgarskap.

I Skatteverkets folkbokföringsregister lagras inte uppgifter om dubbelt medborgarskap för svenska medborgare. Orsaken är främst att Skatteverket inte kan upprätthålla kvaliteten på det andra medborgarskapet. Skatteverket har inte information om de som har erhållit ett svenskt medborgarskap även avsäger sig sitt gamla medborgarskap. Skatteverket har inte heller information om svenska medborgare har erhållit utländska medborgarskap i samband med bosättning utomlands eller tack vare föräldrars medborgarskap i annat land. För utländska medborgare som har erhållit svenskt medborgarskap efter 2001 går det att skatta antalet personer med dubbelt medborgarskap genom att anta att personer som tidigare var medborgare i ett land som tillåter dubbelt medborgarskap har behållit detta medborgarskap. En annan möjlighet att få uppgifter om dubbla medborgarskap skulle vara att göra en survey.

Det är dock inte bara i Sverige som informationen om dubbelt medborgarskap är bristfällig. Detta trots FN:s rekommendationer för folk- och bostadsräkningar 2010 att samla in uppgiften. Stora invandringsländer som USA, Frankrike och Tyskland gjorde ingen insamling om dubbelt medborgarskap i samband med den senaste censusomgången.²⁶

En annan svårighet att erhålla konsistent migrationsstatistik beror på hur olika länderna registrerar migration efter medborgarskap för migranter som har dubbelt medborgarskap. I rapporten "Dual citizenship trends and their implication for the collection of migration statistics"²⁷ redovisas ett exempel om migration från Moldavien till Rumänien, för personer som har både moldaviskt och rumänskt medborgarskap. Moldavien redovisar detta som utvandring av moldaviska medborgare medan Rumänien redovisar detta som invandring av rumänska

²⁵ StatNord (www.statnord.org) och Örestat (www.orestat.se) är webbaserade gränsregionala databaser som ger tillgång till statistik som täcker gemensamma gränsöverskridande områden. I StatNord presenteras statistik för Danmark, Norge och Sverige medan Örestat innehåller statistik för regionerna Skåne och Själland.

²⁶ UNECE 2014

²⁷ UNECE 2014

medborgare. I samma rapport redovisas även ett exempel om utvandring av italienska medborgare till Schweiz enligt uppgifter från Italien och invandring av italienska medborgare till Schweiz enligt uppgifter från Schweiz. I denna jämförelse såg man att utvandringen av italienska medborgare år 2000 var cirka 3 000 personer högre enligt Italien än enligt Schweiz. En förklaring till denna skillnad är att den största gruppen med dubbelt medborgarskap i Schweiz har schweiziskt och italienskt medborgarskap. Troligen registreras dessa personer som italienska medborgare i den italienska statistiken och schweiziska medborgare i den schweiziska statistiken.

6. Remitteringar

6.1 Inledning

Kommittén för Cirkulär migration och utveckling har identifierat brister i den statistik som finns idag för remitteringar från Sverige. "Det är viktigt att statistiken över de pengar som skickas från Sverige till låg- och medelinkomstländer är heltäckande och tillförlitlig och kan användas för internationella jämförelser."

Regeringen har därför gett SCB i uppdrag att redogöra för hur statistiken om remitteringar kan förbättras i syfte att förtydliga bilden samt öka och fördjupa kunskapen om remitteringsflödena från Sverige. Uppdraget ska genomföras i samråd med Finansinspektionen och Konsumentverket.

6.2 Bakgrund

Statistiken om remitteringar ingår i den betalningsbalansstatistik som fr.o.m. 2003 framställs och publiceras av SCB på uppdrag av Sveriges riksbank. Statistiken ska följa gällande EU-förordning och IMF:s Balance of Payments and International Investment Position Manual (BPM6). IMF:s manual utgör den teoretiska grunden och nomenklaturen för betalningsbalansstatistiken. Remitteringar är transfereringar som i huvudsak tillhör bytesbalansen. För ändamålet betalningsbalansstatistiken görs inte någon värderande skillnad på om remitteringarna avser utflöde eller inflöde av betalningar. Båda flödena är i sig lika viktiga och det är snarare nettot eller balansen som har störst ekonomisk betydelse och därför är av primärt intresse. Av samma skäl är alla motparter lika viktiga. Sveriges riksbank har därför inte uppdragit åt SCB att hantera statistiken på annat sätt.

Sveriges riksbank framställde självt betalningsbalansstatistiken fram t.o.m. 2002. Statistiken byggde då på uppgifter som samlades in via bankernas betalningsanmälningssystem. Eftersom systemet var kostsamt och det fanns kvalitetsproblem blev SCB ny statistikproducent fr.o.m. 2003. Vad gäller remitteringarna fanns emellertid inte förutsättningar att åstadkomma en bra metod för statistikframställning. Fr.o.m. 2003 återanvändes därför 2002 års uppgifter från det gamla betalningssystemet. Behovet att förbättra statistiken om remitteringarna fick stå tillbaka för andra mer prioriterade områden inom betalningsbalansstatistiken. Med tiden ledde detta förstas till ganska grova underskattningar. Först 2013, i samband med manualbyte från IMF:s BPM5 till BPM6, förändrades metoden till att vara mer i linje med internationell praxis. Statistiken om remitteringarna är emellertid fortfarande behäftad med betydande kvalitetsproblem i form av täckningsproblem och brist på detaljinformation.

6.3 Definitioner och internationella regler

IMF beskriver remitteringar, i Balance of Payments and International Investment Position Manual (BPM6), enligt följande:

“Remittances represent household income from foreign economies arising mainly from the temporary or permanent movement of people to those economies.²⁸

Remittances include cash and noncash items that flow through formal channels, such as via electronic wire, or through informal channels, such as money or goods carried across borders. They largely consist of funds and noncash items sent or given by individuals who have migrated to a new economy and become residents there, and the net compensation of border, seasonal, or other short-term workers who are employed in an economy in which they are not resident.”

Man kan kortfattat och ungefärligt uttrycka det som att remitteringar är internationella transaktioner av hushållsinkomster.

IMF:s manual tydliggör också att remitteringar inte är något enhetligt begrepp. Det finns tre olika aggregat eller kategorier av remitteringar: Personal remittances, Total remittances och Total remittances and transfers to NPISHs.²⁹

“The Manual identifies standard components and provides supplementary items to allow compilation of remittance aggregates. No single data item in the balance of payments framework comprehensively captures transactions in remittances.”

“Three categories of remittances are defined, which may be included as supplementary items, as follows:

(a) Personal remittances. From the perspective of the recipient economy, personal remittances are defined as:

Personal transfers receivable;

+ Compensation of employees receivable;

– Taxes and social contributions payable (related to compensation of employees);

– Transport and travel expenditures payable by residents employed by nonresidents;

+ Capital transfers receivable from households.

(b) Total remittances. From the perspective of the recipient economy, total remittances are defined as:

Personal remittances receivable;

+ Social benefits receivable.

Although conceptually, total remittances include nonlife insurance transactions (net nonlife insurance premiums and nonlife insurance claims), these transactions are excluded on practical grounds.

(c) Total remittances and transfers to NPISHs. From the perspective of the recipient economy, this category is defined as:

Total remittances receivable;

+ Current transfers receivable by NPISHs;

+ Capital transfers receivable by NPISHs.

²⁸ The balance of payments accounts definitions of remittances are somewhat broader than those resulting from movement of persons, because they are not based on the concepts of migration, employment, or family relationships.

²⁹ NPISH= Nonprofit institutions serving households

Current and capital transfers to NPISHS are generally recorded under miscellaneous current transfers or other capital transfers.”

IMF:s manual skiljer alltså på remitteringar som är “standard components” och remitteringar som är “supplementary items”. Det är endast standardkomponenterna som är obligatoriska att publicera enligt manualen och gällande EU-förordning och som också sammanställs av SCB.

Standardkomponenterna är Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll (personal transfers) och Löner (compensation of employees).

6.3.1 Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll (personal transfers)

Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll omfattar alla löpande transfereringar, kontant eller in natura, som utbetalas eller mottas av inhemska hushåll till eller från utländska hushåll. Personliga transfereringar omfattar även delposten Överföringar från arbetstagare.

6.3.2 Överföringar från arbetstagare (workers´remittances)

Överföringar från arbetstagare omfattar personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll som görs till utländska hushåll av migranter med hemvist och anställning i nya ekonomier. Personer som arbetar för och vistas i nya ekonomier under kortare tid än ett år anses vara utländska aktörer och deras ersättning redovisas under löner.

I samband med manualbytet från IMF:s BPM5 till BPM6 ersatte posten Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll den tidigare posten Överföring från arbetstagare som istället blev en “supplementary item” enligt IMF och en obligatorisk delpost enligt EU-kraven. IMF motiverar ändringen med att detta är mer i linje med praxis i många länder då uppgift om syfte och inkomstkälla bakom betalningen ofta saknas.

6.3.3 Löner (compensation of employees)

Löner redovisas när arbetsgivaren (den producerande enheten) och arbetstagaren har sin hemvist i olika ekonomier. För den ekonomi där de producerande enheterna har sin hemvist definieras löner som den totala ersättning (inklusive kollektiva avgifter som arbetsgivare betalar till socialförsäkringssystem eller till privata försäkrings- eller pensionsfonder), kontant eller in natura, som betalas av inhemska företag till utländska anställda för av dessa utfört arbete under räkenskapsperioden. För den ekonomi där personerna har sin hemvist motsvarar lönen den totala ersättning, kontant eller in natura, som de erhåller från utländska företag för utfört arbete under räkenskapsperioden. Det är viktigt att fastställa om det föreligger en arbetsgivar-arbetstagarrelation: om det inte gör det, utgör betalningen ett köp av tjänster.

6.4 Beskrivning av den svenska metoden och om kvalitetsproblem

6.4.1 Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll (personal transfers)

Fr.o.m. 2013 bygger den svenska statistiken om posten Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll på uppgifter som hämtas från svenska betalningsförmedlare benämnda som så kallade Money transfer operators (MTOer). Populationsregister över MTOer erhålls från Finansinspektionen³⁰ varefter SCB gör operatörerna uppgiftskyldiga för betalningstransaktionerna i undersökningen Utrikeshandel med tjänster, löner och transfereringar som är en del av undersökningarna inom betalningsbalansstatistiken. Metoden täcker främst in utflödet av Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll. Uppgift om syftet med betalningen och personen bakom betalningen saknas. Statistiken kan därför även innefatta betalningar för varor och tjänster (export), finansiella transaktioner och kapitaltransaktioner samt betalningar gjorda av personer med utländsk hemvist (löner). Dessa transaktioner leder till övertäckning och ska definitionsmässigt inte ingå i Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll.

Uppgifter om inkomstkällan bakom betalningen saknas också. Därför finns inte underlag för att skatta delposten Överföringar från arbetstagare. Det blir istället fråga om kvalificerade gissningar. Statistiken täcker givetvis heller inte in flöden genom informella kanaler som exempelvis väskor innehållande pengar som förs över gränsen. Ett annat problem att nämna är att det saknas landfördelning för vissa MTOer.

En stor brist är att metoden inte täcker in bankbetalningar eftersom banker inte räknas som MTOer. Bankerna har endast skyldighet att till Skatteverket redovisa betalningar uppgående till minst 150 000 kronor. Så höga belopp torde dock inte förekomma i någon större utsträckning avseende personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll. Vad gäller undertäckning av bankbetalningar ska sägas att bankbetalningar till icke EU-länder innebär högre transaktionskostnader³¹ än genom MTOer. Så undertäckningen på utflödessidan borde främst avse betalningar till EU-länder.

Störst svårighet är att skatta inflödet av Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll och därmed också delmängden Överföringar från arbetstagare. Om personer med utländsk bakgrund boende i Sverige står för den största delen av utflödet så torde personer födda i Sverige och boende utomlands stå för den största delen av inflödet. Dessa utflyttade svenskar bedöms i större utsträckning använda sig av banker som betalningskanaler, vilket metoden alltså inte täcker in." Statistiken om inflödet räknas därför fram genom att i all enkelhet multiplicera utflödet med en uppskattad faktor. Denna mycket enkla och tämligen

³⁰ SCB och Finansinspektionen har diskuterat samarbete kring identifieringen av populationen MTO:er och hjälp med bevakning av utvecklingen på området.

³¹ I syfte att minska transaktionskostnaden har regeringen givit Konsumentverket i uppdrag att bygga upp en webbaserad informationstjänst för remitteringar där konsumenterna ska kunna jämföra kostnaderna mellan olika betaltjänstleverantörer. I samband med detta arbete har Konsumentverket funnit att transaktionskostnaderna för bankbetalningar till icke EU-länder i vissa fall kan utgöra en betydande andel av betalningarna.

osäkra metod, som ger ett större inflöde än utflöde, har sin grund i utfall från tidigare mätningar av Riksbanken och erfarenheter från andra europeiska undersökningar.

6.4.2 Löner (compensation of employees)

Statistiken om utflödet av Löner samlas in i undersökningen Utrikeshandel med tjänster, löner och transfereringar. Undersökningen är dock främst designad för insamling av statistik om utrikeshandel med tjänster. Statistiken lider därför av undertäckning. Uppgiftslämnare är endast svenska företag varför uppgifter om inflödet av löner också saknas. Liksom för Personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll räknas inflödet fram genom att multiplicera utflödet med en uppskattad faktor. Metoden som också bygger på resultat från tidigare mätningar av Riksbanken är mycket osäker och ger här ett lägre inflöde än utflöde. Jämförelser med andra statistikkällor som Skatteverkets kontrolluppgifter, Nordisk pendlingskarta och andra EU- länders statistik tyder på att inflödet av löner är grovt underskattat särskilt gällande inflödet från Norge och Danmark. Ett arbete bedrivs på SCB för att förbättra statistiken bl.a. med hjälp av dessa andra källor. Dessa källor omfattas dock också av ganska stor osäkerhet och statistiken framställs i samarbete och genom utväxling av folkbokföringsuppgifter mellan Sverige, Norge och Danmark. Dessutom täcks inte alla lönetransaktioner med länder utanför EU in av någon statistikkälla. Statistiken om utbytet med Norge och Danmark är också helt uppdragsbaserad och publiceras väl sent. En säkrare och mer robust metod behövs för att försörja betalningsbalansstatistiken med tillförlitlig och heltäckande landstatistik som levereras i tid.

7. Slutsatser och förslag på utveckling av statistiken

Regeringsuppdraget innebär dels en kartläggning av befintlig migrationsstatistik och annan data som finns tillgänglig hos SCB och Migrationsverket, dels ett förslag på vilken ytterligare data som skulle kunna utgöra underlag för beskrivningar och analyser av cirkulär migration. Redogörelsen ska innefatta förutsättningar, möjligheter och uppskattning av kostnader för att skapa dessa underlag. Uppdraget innefattar också en beskrivning av hur statistiken över remitteringar kan förbättras.

De huvudsakliga källorna till information om vistelser i Sverige samt flöden över landsgränsen är SCB:s statistik om in- och utvandring enligt folkbokföringen och Migrationsverkets uppgifter om beviljade uppehållstillstånd och asylärenden. För att få en bättre bild av helheten bör de två källorna kombineras.

Förslagen som beskrivs i avsnittet bygger på översynen av det befintliga underlaget vid de två myndigheterna och de huvudsakliga brister som identifierats när det gäller relevans, tillgänglighet och kvalitet i uppgifterna.

7.1 Utökat användande av samordningsnummer

Det finns idag ingen enhetlig metod för att registrera uppgifter om icke folkbokförda personer, utan olika instanser använder olika metoder. Detta gör att det inte går att koppla samman olika uppgifter om dessa individer i statistiken. Projektet föreslår att man utökar användningsområdet för samordningsnummer. Samordningsnummer bör utfärdas för relevanta grupper av personer som förväntas att vistas i landet under längre tid än tre månader. Detta nummer bör sedan användas som identitetsbegrepp av olika instanser i samhället. Tanken är vidare att detta nummer sedan kan återanvändas av individen om denna återkommer till landet så att man kan ha en historik av t.ex. migrationer som sedan kan kopplas t.ex. inkomster. Detta är en fördel för det register som föreslås under 7.2.

Det är värt att notera att det pågår en dialog mellan Socialstyrelsen och Migrationsverket om samordningsnummer.

7.2 Ett nytt migrationsregister

Projektet föreslår vidare att ett nytt register skapas på SCB innehållande migrationer där cirkulära migranter kan skiljas från övriga migranter. Ett sådant register skulle förbättra möjligheterna till kohortstatistik inom området.

SCB har en stor erfarenhet av att skapa register uppbyggda för att följa händelser. Ett register som skapas för att följa utrikes migrationer skulle förbättra studier av migrationsmönster och skulle vara till nytta inte bara för den officiella statistiken utan även för forskning. När man idag studerar personers migrationer över landsgränser över tid med svensk data, begränsas populationen till den folkbokförda befolkningen.

Projektet föreslår att populationen i ett nytt register utöver den folkbokförda populationen också bör innehålla relevanta grupper av personer som förväntas att vistas i Sverige längre än tre månader. Registret föreslås få samma uppbyggnad som det Historiska befolkningsregistret som beskrivs i avsnitt 2.2.

Variabler som registret föreslås innehålla är: person-/samordningsnummer, födelse- och medborgarskapsland, immigrations- och emigrationsdatum, in- och utflyttningsland, grund för bosättning³², kön, ålder, folkbokföringsdatum, kommun, uppgift om personen är cirkulär migrant, tillståndets längd, från och till datum, yrke för de som fått arbetstillstånd enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK) samt datum för asylansökan.

Registret kan byggas på med nya uppgifter årligen vilket gör det lämpligt att användas för att observera flöden. Med denna nya information i kombination med idag existerande data skulle Sverige vara i framkant inom forskningen av migrationsmönster.

För att kunna inkludera den utökade populationen vore det en fördel om samordningsnummer tilldelades en större grupp än vad som är fallet idag. Samordningsnummer kan användas vid kontakter med myndigheter, bland annat universitet/högskolor, vilket gör att fler uppgifter än idag skulle kunna kopplas till personerna.

Fördelarna med att utöka användningsområdet av samordningsnummer torde dessutom vara större än enbart för detta statistiska syfte. Det berör en stor grupp som kommer i kontakt med flera instanser i Sverige, och det skulle förenkla hanteringen och uppföljningen av dessa individer. En gräns på minst tre månader skulle göra att man undviker många av de svåråtgångade och mindre relevanta kategorierna, t.ex. turister eller affärsresenärer, eftersom det är efter tre månader i landet man måste ha uppehållsrätt/uppehållstillstånd och betraktas som migrant.

Ett alternativ till det föreslagna registret är att begränsa registret till att endast inrymma den folkbokförda befolkningen, dvs. en population som redan finns i de befintliga registren på SCB. Att koppla på de tidigare nämnda variablerna på denna grupp ger oss ökade möjligheter att beskriva migrationsmönster för olika typer av migranter. Fördelen med detta förslag är att uppgifterna redan finns på SCB, men en nackdel är att korttidsmigranterna inte kan inkluderas.

Kostnader

SCB har lång erfarenhet av att bygga upp register och har ett utvecklat samarbete med både Migrationsverket och Skatteverket gällande utbyte av data.

Kostnaderna för ett nytt register skiljer sig beroende på vilket av alternativen man väljer. Utvecklingskostnaden för att skapa det föreslagna registret uppskattas till 800 - 1 200 tkr. Om migrationsregistret endast ska innehålla redan existerande uppgifter hos SCB och Migrationsverket uppskattas utvecklingskostnaden vara 500 - 700 tkr. Den årliga driften, för respektive förslag, uppskattas till 250 - 350 tkr.

Att utöka användningen av samordningsnummer, som är en förutsättning för det utökade förslaget, är ett arbete som påverkar många instanser i samhället. Projektet föreslår därför att en särskild utredning får i uppdrag att utreda om detta är genomförbart, dels tekniskt men även juridiskt samt att beräkna ytterligare kostnader som detta medför.

³² grupperad som i den officiella statistiken, se http://www.scb.se/Statistik/BE/BE0101/2012M03/Grundforbosattning_Information.pdf

7.3 Övriga förslag utifrån tillgängliga underlag

- Att kunna se om en person har fått ett uppehålls- eller arbetstillstånd för första gången eller har haft ett sådant tillstånd vid ett eller flera tidigare tillfällen (och i så fall när) kan anses vara av central betydelse för att kunna bedöma i vilken utsträckning cirkulära rörelsemönster förekommer. Som framgår av kapitel 3 har Migrationsverket än så länge inte på ett systematiskt sätt genomfört sådana analyser utifrån uppgifter om uppehålls- och arbetstillstånd som finns i CUD. Migrationsverkets analysverktyg, framför allt E-Lis, skulle dock kunna användas i detta syfte.
- Med hjälp av sammanställd statistik över ut- och invandringar från SCB:s befolkningsregister är det möjligt att skatta hur många Sverige-födda personer som bor i ett annat land än Sverige. Statistiken utgår från den folkbokförda befolkningen i Sverige som avregistrerar sig, dvs. utvandrar och på så sätt skapas en befolkning boende utomlands. De Sverige-födda som enligt befolkningsregistret återinvandrar till Sverige dras ifrån den skattade befolkningen boende utomlands samtidigt som den reduceras med aktuella dödsrisker.
- Ett alternativ till det föreslagna register som beskrivs i avsnitt 7.2 är att SCB skapar ett migrationsregister som enbart baseras på internationella migrationer som är registrerade i folkbokföringen.

Med hjälp av det Historiska befolkningsregistret, se avsnitt 2.2, är det möjligt att årligen ta fram ett register med fokus på cirkulära migranter som är eller har varit folkbokförda i Sverige. Registret kan ha samma avgränsning som i det material som SCB levererade till CiMU eller mer anpassad till internationella rekommendationer. Detta register går sedan att komplettera med information om utbildningsnivå m.m. I materialet som levererats till CiMU klassificerades en person som cirkulär migrant om denne hade registrerats för två flyttningar över nationsgränsen under perioden 1969 – 2009. Drygt tre fjärdedelar av alla cirkulära migranter var enligt denna definition egentligen återvändare.

7.4 Förslag på förbättringsåtgärder gällande statistik om remitteringar

Huvudproblemet med nuvarande statistik om remitteringar är att dessa består av transaktioner mellan hushåll som är svåråtgångade i den ekonomiska statistiken som i all huvudsak sammanställs från företagsundersökningar och registerbaserade uppgifter. Det finns inte heller något kontrollsystem för internationella betalningar att hämta uppgifter från. Undersökningen Utrikeshandel med tjänster, löner och transfereringar som samlar in uppgifter om remitteringarna är dessutom främst designad för insamling av statistik om utrikeshandel med tjänster. Detta sammanlagt innebär att statistiken om remitteringarna lider av täckningsproblem och saknar viktig detaljinformation. Det kan därför konstateras att statistiken är belastad med kvalitetsproblem som påverkar tillförlitligheten negativt.

För att förbättra statistiken om remitteringar föreslås följande alternativa och kompletterande lösningar:

- Betalningsförmedlarna – MTOer, banker och övriga aktörer – åläggs att föra detaljerade uppgifter om internationella betalningar bl.a. uppgift om betalningsdatum, värde, nationalitet på betalaren, motpartland, syftet med betalningen och inkomstkällan bakom betalningen.
- Skatteverket åläggs att föra uppgifter om lönetransaktioner mellan Sverige och utlandet som följer IMF:s och Eurostats definitioner av löner.
- Medel avsätts för att SCB ska genomföra årliga permanenta individundersökningar om remitteringar (personliga transfereringar mellan inhemska och utländska hushåll och löner).

7.5 Områden där underlag saknas idag

Det finns noterbara luckor i statistiken som försvårar uppföljningen av personer som vistas i eller har lämnat landet. Nedan listas några av de viktigaste bristerna:

- SCB saknar helt uppgift om personer som har fått avslag på sin asylansökan men fortfarande befinner sig i landet. Migrationsverket har uppgifter på hur många som vid avslag vägrar att lämna landet. Dessa personer lämnas då över och blir polisärenden. Polisen har i sin tur uppgifter på hur många som avviker vid avvisning och därmed blir efterlysta. Bra individdata saknas dock för dessa. En tredje källa är skolorna (grund- och gymnasieskolor) som redovisar samtliga elever; här kan även personer utan uppehållstillstånd ingå. Registrering vid skolorna sker oftast med hjälp av så kallade tillfälliga personnummer och det är svårt att identifiera denna grupp.
- Det finns väldigt lite information om personerna som emigrerat och befinner sig i utlandet. Det finns uppgifter hos Valmyndigheten om röstberättigade svenska medborgare som har utvandrat de senaste tio åren eller gett sig själv till känna hos myndigheten efter tioårsperioden. Myndigheten publicerar uppgifter om denna grupp.

8. Kvalitet

Som beskrivs i kapitel 2 och 3 finns det två huvudsakliga källor till migrationsstatistik; in- och utvandring enligt folkbokföringen och beviljade uppehållstillstånd och asylärenden.

Den officiella befolkningsstatistiken och statistik om in- och utvandring baseras på folkbokföringen, vilket kräver minst 12 månaders vistelsetid i Sverige. Huvudregeln är att flyttningar med kortare avsedd vistelsetid inte ska lämna några avtryck i folkbokföringen. Ett undantag från huvudregeln är flyttningar mellan de nordiska länderna där kortare vistelsetid i ett annat nordiskt land kan föranleda att personer blir avregistrerade från folkbokföringen i Sverige.

Kortvariga vistelser kan istället beskrivas utifrån utfärdade uppehållstillstånd. För att få en heltäckande bild av vistelser i och flyttningar till eller från Sverige måste dessa båda källor kombineras. Trots det kommer inte bilden av migrationer, och speciellt cirkulära migrationer, bli heltäckande eftersom båda underlagen innehåller brister. De huvudproblem som kan identifieras och som beskrivs här gäller

- underlagens *täckning* av den population som ska beskrivas
- brister i *mätning* av vissa variabler
- förändringar i regelverk m.m. som försvårar *jämförbarhet över tiden*.

Beskrivningen av kvaliteten utgår från de befintliga underlagen och konsekvenser för statistik över migrationer och kohortstatistik.

8.1 Kvalitet i befintligt underlag

8.1.1 Täckning

Den befintliga officiella statistiken om migrationer omfattar in- och utvandringar, dvs. avser personer som folkbokfört sig respektive avregistrerat sig från folkbokföringen ett visst kalenderår. Det kan gälla både utrikes födda och personer födda i Sverige. Statistik som baseras på uppgifter från folkbokföringen enligt RTB har allmänt sett god kvalitet. Den största bristen bedöms vara övertäckningen, vilket beskrivs nedan. För en fullständig beskrivning av kvaliteten i befolkningsstatistiken hänvisas till Beskrivning av statistiken.³³

Målpopulation för befolkningsstatistiken är personer som enligt lagar, förordningar och andra regler som gäller för folkbokföringen borde ha varit folkbokförda i Sverige någon gång under det aktuella året. Brister i rapporteringen av födselar och invandring resulterar i undertäckning i folkbokföringen. Födselar ger upphov till mycket små problem beroende på de snabba rapporteringsrutinerna. För nyfödda uppskattas undertäckningen i observationsregistren vara 0,1 procent av 0-åringarna. Studier av storleken på undertäckningen på grund av ej rapporterad invandring saknas.

Brister i rapporteringen av dödsfall och utvandring resulterar i övertäckning i folkbokföringen. Dödsfall ger upphov till mycket små problem beroende på de snabba rapporteringsrutinerna. Övertäckningen i observationsregistren med anledning av ej rapporterade dödsfall antas vara mindre än 0,1 procent av de döda.

³³ http://www.scb.se/Statistik/BE/BE0101/_dokument/BE0101_BS_2013_slutlig.pdf

Utvandrare, både utrikes födda och Sverigefödda, förorsakar övertäckning om utflyttning inte anmäls till Skatteverket. Genomförda studier tyder på att folkbokföringen och därmed RTB innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som i RTB. De flesta av dem som flyttar ut ur landet har inget eget intresse av att anmäla utflyttning och en del gör det heller inte. Det kan till och med vara fördelaktigt att behålla sin folkbokföring i Sverige. Under perioden 1994-2004 har olika studier pekat på att övertäckningen kan vara 25 000 - 50 000 personer. I en senare rapport³⁴ uppskattas övertäckningen till så mycket som 57 000 - 74 000 personer, vilket också bekräftas av ett nyligen avslutat projekt på SCB³⁵ där man har vidareutvecklat en tidigare modell för att skatta storleken på övertäckningen i RTB. Modellen utnyttjar en mängd information för att avgöra om en person kan misstänkas tillhöra övertäckningen, dvs. är bosatt utomlands för en längre tid men ändå är folkbokförd i Sverige.

Skatteverket har uppmärksammat problemet med folkbokföringsfelet i dels en officiell rapport och dels i en intern analysrapport.³⁶ Där ger man förslag på åtgärder, t.ex. lagändring som möjliggör ett utökat samarbete mellan berörda myndigheter. I samband med att folkbokföring på lägenhet nu har införts kan viss upprättning av RTB komma att ske och övertäckningen eventuellt minska.

Övertäckningen i RTB innebär att omfattningen av utvandringen årligen underskattas. I beskrivningen av cirkulära migrationsmönster kan det dessutom innebära att vi helt saknar information om invandring som föregås av en tidigare oregistrerad utvandring. Det innebär att även omfattningen av invandringen underskattas. Brister i rapporteringen av flyttningar påverkar alltså möjligheterna att fånga upp upprepade vistelser i Sverige. Ett möjligt sätt att hantera detta är att utveckla modellen för "misstänkt övertäckning" som nämns ovan (SCB 2014) och utnyttja informationen för att ta fram justerade modellskattningar av antal cirkulära migranter.

För korttidsvistelser kommer täckningen att skilja för olika grupper. Skyldigheter att registrera sig i Sverige är olika beroende på i vilket land en person är medborgare i. Den fria rörligheten för nordiska och EU-medborgare minskar möjligheten att fånga in dessa båda grupper i statistiken. EU-medborgare behöver sedan maj 2014 heller inte längre registrera sin uppehållsrätt. Detta gör att täckningen för migrerade personer från tredjeland blir bättre än för dessa båda grupper.

När det gäller utfärdade uppehållstillstånd finns det idag ingen systematisk möjlighet att följa upp migranter som eventuellt stannar kvar i Sverige när tillståndet gått ut. Det finns inte heller möjlighet att se om personer med beviljat uppehållstillstånd eller visum faktiskt reser in i landet. Detta leder möjligen till en viss överskattning av antal personer som kommer till Sverige. Viss möjlighet finns att indirekt, via högskolor/universitet, följa upp om personer som fått uppehållstillstånd för utbildning faktiskt påbörjar studierna i Sverige. En liknande möjlighet finns för arbetstillstånd. En annan källa är Polisen, som registrerar in- och utresor på uppehållstillstånd och viseringar vid yttre gränskontroll samt

³⁴ SCB (2010)

³⁵ SCB (2014)

³⁶ Skatteverket (2006), Skatteverket (2013)

genomför inre utlänningskontroller. Denna information kan dock inte enkelt sammanställas från ärendehanteringssystemet. Här finns också ett stort mörkertal - mellan Schengenländer görs inga gränskontroller, vilket innebär att vi inte vet om in- eller utresor när en person kommer till eller lämnar Sverige via ett annat Schengenland.

När en person reser från ett tredjeland till Schengenområdet kontrolleras passet och - för viseringspliktiga personer - visum eller uppehållstillstånd. När en person reser till Sverige via ett annat Schengenland genomför gränspoliserna i det andra landet denna kontroll, informationen överförs dock inte till de svenska myndigheter som utfärdat tillståndet. En förutsättning för att ha en heltäckande bild över vilka personer som befinner sig i Schengenområdet på en viss tidpunkt skulle vara ett gemensamt europeiskt system för kontroll och registrering in- och utresor. Ett sådant "entry-exit-system" har föreslagits men i nuläget ännu inte antagits.

Det är också viktigt att påpeka att statistik över cirkulära migrationer kommer bara att kunna omfatta migrationer till eller från Sverige. Flyttningmönster mellan länder utom Sverige har vi idag ingen möjlighet att belysa. Det är heller inte möjligt att beskriva kortvariga vistelser (3–12 månader) i utlandet för personer som är folkbokförda i Sverige. Det gör att cirkulär migration, och antal cirkulära migranter, kommer att underskattas.

8.1.2 Mätning och jämförbarhet över tiden

Den största bristen i uppgifterna från folkbokföringen avser medborgarskap, där endast ett medborgarskap finns registrerat i RTB. Här finns också anledning att tro att kvaliteten är något osäker, framförallt för utländska medborgarskap, eftersom innehav av medborgarskap kan förändras över tid. Medborgarskap beskrivs närmare i bilaga 4.

Ett känt problem gällande Migrationsverkets statistik över beviljade uppehållstillstånd och grunderna för tillstånden är att det i vissa fall kan vara svårt att jämföra antalet beviljade uppehållstillstånd för olika grupper över tid. Tillstånden grupperas med hjälp av klassningskoder. På grund av ny eller ändrad lagstiftning eller förändrad praxis kan ibland nya klassningskoder tillkomma eller befintliga tas bort. Ibland kan också önskemål om att synliggöra specifika grupper i olika redovisningar och rapporter göra att en befintlig grupp delas upp i undergrupper, eller att undergrupper slås ihop. Detta kan i sin tur försvåra att följa olika grupper över längre tidsperioder. För vissa grupper är det också svårt med gränsdragningar, t.ex. mellan praktikanter och personer med studerandetillstånd.

Liknande svårigheter kan uppstå när antalet beviljade uppehållstillstånd delas upp efter medborgarskap och redovisas i en tidslinje. När stater upphör eller delas upp (t.ex. före detta Jugoslavien) eller nya stater och därmed nya medborgarskapsgrupper tillkommer (under senare tid t.ex. Sydsudan) uppstår svårigheter med att följa en viss medborgarskapsgrupp över längre tid.

8.2 Kvalitet i ett nytt migrationsregister

För att kunna följa cirkulära rörelsemönster mellan länder krävs att personer kan följas över en längre tid. Förutsättningarna för detta skiljer beroende på bland annat personens medborgarskapsland och för hur lång tid flyttningen avser att vara. Definitionerna av cirkulär migration som diskuteras i avsnitt 1.2 avser huvudsakligen legala flyttningar, av både längre och kortare karaktär.

Uppbyggnaden av nytt register enligt förslaget i avsnitt 7.2 ger ökade möjligheter till studier på migrationsområdet, framförallt kohortstatistik. Registret kommer dock att omfattas av problematiken som beskrivs i avsnitt 8.1. Täckningen och kvaliteten i uppgifterna kommer att bero av personernas vistelsetid, dvs. om man blir folkbokförd eller inte (respektive avregistrerad från folkbokföringen eller inte) och av medborgarskapsland (Sverige, Norden, EU/EES, övriga). Det blir därmed en obalans i definitionen och omfattningen av migration, eftersom förutsättningarna skiljer sig när det gäller att mäta utvandring eller kortvariga vistelser utomlands jämfört med invandring eller kortvariga vistelser i Sverige.

Kvaliteten i registret blir också i hög grad beroende av att de kopplingar som krävs mellan personer och händelser vid olika tidpunkter kan göras. Genom införande av samordningsnummer för alla personer som kommer till Sverige (med undantag för vissa asylsökande, turister och andra personer med vistelser som är kortare än tre månader), så som beskrivs i avsnitt 7.1, ges goda möjligheter till detta. En viss risk för att samma person tilldelas flera olika samordningsnummer finns dock, men den bör vara liten i sammanhanget. Utan införande av samordningsnummer för fler än idag, blir det en större osäkerhet i vilka händelser som ska hänföras till en viss person, och det blir omöjligt att komplettera registret med information från andra register om ej folkbokförda personer.

Utflyttningar som inte meddelas/registreras medför att storleken på populationen överskattas för en given tidpunkt, men också att antalet migrationer underskattas, vilket medför en undertäckning av "händelser" i registret. Detta påverkar också studier av kohorter, framförallt om dessa definieras utifrån tidigare migrationer och "migrationstyper".

Trots de brister som kan förutses beroende på brister i underlagen, är den sammanlagda bedömningen att möjligheterna till statistik om cirkulär migration är goda med det nya registret.

Käll- och litteraturförteckning

European Migration Network (2011): [*Temporary and Circular Migration: empirical evidence, current policy practice and future options in EU Member States*](#), Luxembourg: Publications Office of the European Union.

United Nations Economic Commission for Europe (2013): [*Terms of Reference for the Task Force on Measuring Circular Migration*](#), 16 January 2013.

Statistiska centralbyrån (2010): [*Bakgrundsfakta Befolknings- och välfärdsstatistik 2010:5, Övertäckningen i registret över totalbefolkningen*](#).

Global Commission on International Migration (2005): *Migration in an interconnected world: New directions for action*.

Justitiedepartementet (Dir 2009:53). *Kommittédirektiv, Cirkulär migration och utveckling*.

Statistiska centralbyrån (2014): *Övertäckningen i RTB*.

Skatteverket (2006): [*Kartläggning av folkbokföringsfelet 2006:7*](#)

Skatteverket (2013): *En analys om folkbokföringsfelet, dess kostnader och konsekvenser*, Ej publicerad analysrapport

Nordiska Rådet (2013): *Labour Migrants from Central and Eastern Europe in the Nordic Countries*. TemaNord 2013:570, Köpenhamn

United Nations Economic Commission for Europe (2014): [*Measuring cross border mobility and transnational lifestyle between Estonia and Finland with Mobile Positioning Datasets*](#). Working paper 8, 15 September 2014

Europeiska kommissionen (2013): *Förslag till Europaparlamentets och Rådets Förordning om inrättande av ett system för in- och utresa som har till syfte att registrera in- och utreseuppgifter för tredjelandsmedborgare som passerar EU-medlemsstaternas yttre gränser*, COM(2013) 95 final

Eurostat (2013): *Results of the questionnaire on methodology for demographic statistics: Draft manual and input to the feasibility studies* (ESTAT/F2/POP(2013)08).

Institution Nacional de Estadística (2013): *Exchange of information between EU Member States to improve population statistics*. Working paper, 25 November 2013

Statens offentliga utredningar (SOU) 2010:40. *Cirkulär migration och utveckling*. Justitiedepartementet, Kommittén för cirkulär migration och utveckling (CiMU)

United Nations Economic Commission for Europe (2014): *Dual citizenship trends and their implication for the collection of migration statistics*, Working paper 10.

Bilagor

1. Regeringsbeslut (Ju2014/1816/EMA (delvis), Uppdrag till Statistiska centralbyrån att i samverkan med Migrationsverket genomföra en kartläggande studie över statistik på migrationsområdet
2. Personnummer
3. Utländsk/svensk bakgrund
4. Medborgarskap
5. SCB:s tabeller och publikationer
6. Variabler och innehåll i SCB:s register MOA och STATIV
7. Migrationsverkets ansökningsskälkoder
8. Migrationsverkets klassningskoder

Bilaga 1. Regeringsuppdraget

Regeringsbeslut

II:3

2014-03-13

Ju2014/1816/EMA (delvis)

Justitiedepartementet

Statistiska centralbyrån

Box 24300

104 51 Stockholm

Uppdrag till Statistiska centralbyrån att i samverkan med Migrationsverket genomföra en kartläggande studie över statistik på migrationsområdet

Beslut

Regeringen beslutar att ge i uppdrag till Statistiska centralbyrån (SCB) att i samverkan med Migrationsverket genomföra en kartläggande studie över statistik på migrationsområdet.

För uppdragets genomförande avsattes sammanlagt 1,5 miljoner kronor i budgetpropositionen för 2014. Av den totala summan tilldelades SCB 900 000 kronor (på anslaget 1:9 Statistiska centralbyrån under utgiftsområde 2 Samhällsplanering och finansförvaltning) och Migrationsverket 600 000 kronor (på anslaget 1:1 Migrationsverket under utgiftsområde 8 Migration).

I genomförandet av uppdraget ska SCB kartlägga både befintlig migrationsstatistik och vilka ytterligare data som finns tillgängliga hos bl.a. Migrationsverket som kan användas för att beskriva och analysera migrationsmönster till och från Sverige. Studien ska identifiera och omfatta förslag på vilka eventuella ytterligare permanenta datainsamlingar som kan behövas för att skapa kontinuerliga statistiska underlag för forskning, politikutveckling och samhällsinformation om cirkulär migration, det vill säga migration som omfattar invandring till ett land och återvandring till ursprungslandet eller annat tredje land i form av tillfälliga eller mer långvariga flyttningar. Studien ska även bedöma kvaliteten på den befintliga statistiken utifrån målsättningen att skapa internationellt jämförbar statistik på området. Studien ska därutöver redogöra för förutsättningar, möjligheter och uppskattningar av kostnader för insamling och bearbetning av data inom eventuellt nya kategorier samt kostnader för kohortstatistik.

Postadress
103 33 Stockholm

Telefonväxel
08-405 10 00

E-post: ju.registrator@regeringskansliet.se

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefax
08-20 27 34

Telex
178 20 PREMIER S

Vidare ska SCB i studien redogöra för hur statistiken över remitteringar kan förbättras i syfte att förtydliga bilden samt öka och fördjupa kunskapen om remitteringsflöden från Sverige. Denna del av uppdraget ska genomföras av SCB i samråd med Finansinspektionen och Konsumentverket.

SCB ska senast den 1 december 2014 till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) redovisa uppdraget i form av en skriftlig rapport.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen anser att migration kan bidra positivt till utveckling i ursprungsländer, transitländer och destinationsländer och ett av regeringens mål är att främja de positiva utvecklingseffekterna av cirkulär migration till och från Sverige. En viktig förutsättning för fortsatt utveckling av regeringens politik på detta område är relevant, tillförlitlig och tillgänglig statistik.

Kommittén för Cirkulär migration och utveckling föreslår i slut- betänkandet *Cirkulär migration och utveckling – Förslag och framåtblick* (SOU 2011:28) att SCB, Migrationsverket och Sida ska ges i uppdrag att precisera vilka nya krav som bör ställas på migrationsrelaterad statistik. Kommittén anser att de statistikförande myndigheterna möjligen kan få ut mer av det befintliga statistiska basmaterialet men att det finns anledning att bedöma om det bör redovisas efter andra principer samt om andra grunddata behöver samlas in (som till exempel statistik över flyttningar kortare än ett år) i syfte att öka förståelsen av kopplingarna mellan cirkulär migration och utveckling. Regeringen delar utredningens bedömning att det finns ett behov av en översyn av det befintliga statistiska underlaget.

Kommittén identifierade även brister i den statistik som finns idag gällande remitteringar från Sverige. Det är viktigt att statistiken över de pengar som skickas från Sverige till låg- och medelinkomstländer är heltäckande och tillförlitlig och kan användas för internationella jämförelser. Regeringen har också gett Konsumentverket i uppdrag attta fram en webbaserad informationstjänst för remitteringar för att främja konkurrensen och göra överföringar av pengarna säkrare och billigare (Ju2013/8747/KO).

Uppdragets genomförande ska bidra till ökad överblick och kunskap om befintlig migrationsrelaterad statistik samt utgöra underlag för beslut om hur kvalitén på migrationsstatistiken kan öka, i syfte att långsiktigt förbättra möjligheten att använda statistiken för forskning och analys av cirkulära migrationsmönster samt utgöra ett förbättrat beslutsunderlag för regeringens politik för migration och utveckling.

På regeringens vägnar

Tobias Billström

Elisabet Svenningsson

Kopia till

Justitiedepartementet/EU

Statsrådsberedningen/EUK, SAM

Utrikesdepartementet/MU Finansdepartementet/BA,
KSÄ MSS Arbetsmarknadsdepartementet/A, ARM, IU,
IE, Utbildningsdepartementet/UH Migrationsverket

Finansinspektionen

Konsumentverket

Sida

Representationen Bryssel

Bilaga 2. Personnummer³⁷

I Sverige infördes personnumret som identitetsbeteckning 1947 och det har sedan dess fått en stor betydelse. Personnumret används bland annat för folkbokföring, beskattning och inom sjukvården. Personnumret utgör vidare en viktig del i statistiskframställning då det innebär en garant för att rätt uppgift hänförs till rätt person. Personnummer finns i flera andra länder men Sverige är unikt då personnumret här fått en bredare användning och en allmän acceptans i samhället.

Alla personer som folkbokförs i Sverige tilldelas ett personnummer som identitetsbeteckning. Den som en gång fått ett personnummer kommer att behålla samma nummer livet ut, om det inte behöver rättas till följd av att nummer-sättningen varit oriktig. Personnumret ändras alltså inte vid t.ex. flyttning från eller till Sverige. Personnumret innehåller personens födelseid, ett tresiffrigt födelsennummer samt en kontrollsiffra. De enda uppgifter som kan utläsas ur ett personnummer är födelseid och kön. Könet framgår av näst sista siffran i personnumret och är udda för män och jämn för kvinnor.

2.1 Folkbokföringslagen

Bestämmelser om personnummer finns i 18 § folkbokföringslagen (1991:481).

18 § För varje folkbokförd person fastställs ett personnummer som identitetsbeteckning. Personnumret innehåller födelseid, födelsennummer och kontrollsiffra. Födelseiden anges med sex siffror, två för året, två för månaden och två för dagen i nu nämnd ordning. Födelsennumret består av tre siffror och är udda för män och jämnt för kvinnor. Mellan födelseiden och födelsennumret sätts ett bindestreck som byts mot ett plustecken det år en person fyller 100 år. Om det inte är obehövt skall födelseiden i personnumret lagras med åtta siffror i register som förs med hjälp av automatisk databehandling; fyra för året, två för månaden och två för dagen. Lag (1997:989).

18 a § En person som inte är eller har varit folkbokförd får efter begäran från en myndighet tilldelas ett särskilt nummer (samordningsnummer). Samordningsnumret skall utgå från den födelseid som den rekvirerande myndigheten uppger. Numret skall anges med två siffror för vardera år, månad och dag i nu nämnd ordning. Siffrorna för dag skall adderas med 60. Därefter anges ett tresiffrigt individnummer, som är udda för män och jämnt för kvinnor, samt en kontrollsiffra.

Vad som sägs i 18 § tredje stycket gäller även samordningsnummer. Lag(1997:989).

2.2 Personnumrets användning

Personnumret som identitetsbeteckning har en vidsträckt användning inte bara inom folkbokföringen utan också inom andra förvaltningsområden, t.ex. vid beskattning, som värnpliktsnummer, i den allmänna försäkringen, vid registrering i bil-, körkorts- och passregister samt inom undervisningsområdet. Personnumret används i stor utsträckning även utanför den offentliga sektorn, bl.a. i företags redovisningsrutiner och i försäkringsbolags och bankers register. Personnummer används därför som sökbegrepp i personregister och som kopplingsvariabel när man sambearbetar flera personregister. En form av sambearbetning som sker med

³⁷ Källa:

http://www.scb.se/statistik/publikationer/BE9999_2007A01_BR_BE96ST0701.pdf

hjälp av personnummer är aviseringen av ändringar från folkbokföringen till andra personregister i samhället.

2.3 Tilldelning av personnummer vid födelse

Folkbokföringsmyndigheten, Skatteverket, fastställer personnummer för barn i samband med registreringen av födelsen i folkbokföringsregistret, vilket innebär att barnet folkbokförs.

2.4 Tilldelning av personnummer vid invandring

Tilldelning av personnummer för en person som invandrar till Sverige sker i samband med att invandringen registreras i folkbokföringsregistret. Folkbokföringsmyndigheten måste först kontrollera att personen inte genom tidigare bosättning i landet eller av annan anledning än folkbokföring tilldelats personnummer. Personnummer och namn för personer som har tilldelats personnummer finns i ett centralt referensregister hos folkbokföringsmyndigheten. I vissa utländska pass är födelsestiden ofullständigt angiven och enbart födelseår framgår. Födelsestiden skall då registreras enligt annan handling eller, om sådan inte finns, enligt muntlig uppgift. Den som inte vet sitt födelsedatum bör av folkbokföringsmyndigheten uppmanas att välja lämplig dag.

2.5 Födelsenummer

Födelsenumret består av tre siffror. Det är något av talen 001 – 999 och är udda för män och jämnt för kvinnor. Personer födda samma dag ska ha olika födelsenummer. Genom en kombination av siffrorna för födelsestiden med olika födelsenummer för dem som är födda samma dag, får alla personer olika identitetsbeteckning. Födelsenumret innehåller inte längre någon information om personens födelseår. Från och med år 1990 tilldelas födelsenumren slumpvis ur en serie som är gemensam för hela landet. Tidigare användes en särskild nummerserie för varje län.

Utöver de nummer som var reserverade för dåvarande Riksskatteverket hade RSV även tillgång till alla nummer som inte gått åt för de olika länsstyrelsernas tilldelning. En person som invandrade kunde därför få ett personnummer som pekade på vilket län som helst. De enda uppgifter som numera kan utläsas ur ett personnummer är födelsestid och kön.

2.6 Samordningsnummer

I en del fall kan skattemyndigheten tilldela personnummer för registrering av annan anledning än folkbokföring, s.k. samordningsnummer. Syftet med samordningsnummer är att myndigheter och andra verksamhetsområden i samhället ska ha ett gemensamt begrepp även för personer som inte är folkbokförda. Sådana fall kan t.ex. vara skatteregistrering eller inskrivning i försäkringskassa för den som inte skall vara folkbokförd. Samordningsnummer får tilldelas på begäran från en myndighet. Personnummer för registrering av annan anledning än folkbokföring, har tidigare haft samma allmänna utseende som ett vanligt personnummer och kan därför inte på ett enkelt sätt skiljas från sådana. Fr.o.m. år 2000 har en ändring skett vilken innebär att man tilldelas ett särskilt samordningsnummer.

Samordningsnummer består liksom personnummer av tio siffror. De inledande sex siffrorna utgår från personens födelsestid (år, månad, dag). Siffran för födelsedag

ökas med talet 60. Därefter följer ett tresiffrigt individnummer, som är udda för män och jämt för kvinnor. Den avslutande kontrollsiffran beräknas på liknande sätt som för personnummer. Den som enligt tidigare regler tilldelats personnummer av annan anledning än folkbokföring får dock ha kvar sitt personnummer och tilldelas inte ett samordningsnummer.

Samordningsnummer kan tilldelas för följande ändamål

- registrering i skatterregistret
- registrering i polisens register eller i övrigt inom rättsväsendets register
- utfärdande av pass och registrering i passregistret³⁸
- registrering i socialförsäkringsregister
- sjömansregistrering
- registrering i körkortsregistret och bilregistret
- registrering i register över totalförsvarspliktiga
- registrering i register över personer som omfattas av lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Vid behov kan samordningsnummer ändras av samma skäl som vid ändring av personnummer. En person som tidigare har tilldelats personnummer av annan anledning än folkbokföring tilldelas ett samordningsnummer vid rättelse av födelsetid eller kod för kön. Om en person tilldelas samordningsnummer och senare blir folkbokförd skapas en hänvisning mellan samordningsnumret och personnumret.

Det tilldelas numera cirka 50 000 samordningsnummer per år. Totalt finns cirka 580 000 samordningsnummer i folkbokföringsdatabasen sedan år 2000. Samordningsnummer finns från år 2000, innan dess användes tilldelat personnummer (TP-nummer).

³⁸ Gäller svenska medborgare som aldrig varit folkbokförda i Sverige.

Tabell 1: Antal samordningsnummer som tilldelats sedan år 2000, indelade i kvinnor och män.

År	Antal	Varav kvinnor	Varav män
2000	30 759	7 491	23 268
2001	30 364	7 604	22 760
2002	32 613	7 684	24 929
2003	34 511	8 807	25 704
2004	35 048	8 619	26 429
2005	36 053	8 710	27 343
2006	38 442	9 222	29 220
2007	45 053	10 627	34 426
2008	51 112	12 259	38 853
2009	47 444	11 777	35 667
2010	46 010	11 405	34 605
2011	48 350	12 604	35 746
2012	49 524	12 294	37 230
2013	52 139	13 299	38 840
Totalt	577 422	142 402	435 020

Källa: Folkbokföringsdatabasen, två olika uttag, 20121215 och 20140221. Samordningsnummer exklusive GS (gammalt nummer) och AS (tekniskt avregistrerade).

Tabell 2. Uppgift om syftet med tilldelade samordningsnummer år 2009-2013. Tabellen nedan är baserad på vilken "beslutstext" som är syftet med tilldelningen.

Beslutstext	Antal tilldelade samordningsnummer
Skatteregister	110 816
RPS-register	80 143
Passregister	21 030
Sjukförsäkringsregister	13 885
Bilregister	7 259
Tilldelning av personnummer enligt immunitetslagen	3 945
Sjömansregister	3 155
Statlig Myndighet	1 925
Rättelse av födelsetid	548
Pensionsmyndigheten	343
Tidigare nummer utvisade fel kön	105
Universitet eller högskola	94
Diplomater	71
Körkortregister	56
Ungdomsstyrelsen	51
Migrationsverket	41
Totalt	243 467

2.7 Personnummerändringar

Utöver ovan beskriven problematik ändras personnumret för ca 1 000 personer varje år. De flesta av dessa ändringar beror på felaktigt angiven födelsetid eller felaktigt angivet kön i samband med invandring. Genom att länka personnummer före och efter ändring kan problemet med personnummerbyten hanteras.

2.8 Återanvändning av personnummer

När ett nytt personnummer ges till en person som invandrat gör folkbokföringsmyndigheten en avstämning mot en databas med redan använda personnummer. I databasen saknas nummer för personer som avlidit före 1980 och som vid dödsfallet var folkbokförda i Sverige. Det finns således en risk att en invandrad person får ett personnummer som redan använts av en annan avliden person.

En återanvänd identitet medför stora problem inte bara för SCB. Varje återanvänt personnummer medför risk för förväxling av uppgifter för de personer som haft samma identitet. I många system är det inte möjligt att skilja på de olika individer som döljs bakom ett återanvänt personnummer. Som en följd av detta kan det uppstå tveksamhet om vilka uppgifter som är korrekta när man gör longitudinella studier, t.ex. inom det epidemiologiska området. Detsamma gäller vid släktforskning i olika databaser där motsägelsefulla uppgifter kan uppträda.

För de personnummer som återanvänts måste kompletterande bearbetningar göras för att avgöra vilka uppgifter som kan anses vara relevanta för just den individ som är aktuell. En möjlighet som övervägs inom ramen för RTB-systemet är att sätta parametrar som anger under vilka perioder ett givet personnummer varit giltigt och utifrån detta välja exempelvis variabler som medborgarskap, födelseland, personnummer för föräldrar etc.

2.9 Brist på personnummer

Ett annat problem som kan medföra återanvändning av personnummer är att födelsenuren för vissa dagar håller på att ta slut. Orsaken till detta är att vissa födelsedatum för personer som invandrat är överrepresenterade. I invandrades pass och andra handlingar är det vanligt att som månad och dag sätta 0101 alternativt 0701 när man inte känt till den exakta födelsedagen. Fortfarande tilldelas personnummer med månad, dag satt till 0101 respektive 0701 i hög utsträckning.

För personer vars födelsetid inte kan styrkas är det önskvärt att tilldelning av personnummer kan ske på något alternativt sätt så att man får en jämnare fördelning över dagar inom en månad. Om det för en viss födelsetid inte finns fler födelsenummer att tilldela, får födelsedagen i stället anges med en närliggande dag i månaden.

Bilaga 3. Utländsk/svensk bakgrund

Det finns ingen internationell standard för hur man definierar utländsk bakgrund i statistiken. Under 2013 gjorde SCB en inventering av hur utländsk/svensk bakgrund används i den svenska officiella statistiken som SCB producerar. Där ingick att göra en internationell jämförelse mellan de nordiska länderna (förutom Island) samt Eurostats statistik. I Eurostats databaser förekommer inte begreppet utländsk bakgrund. De två variablerna med koppling till utländsk bakgrund som används av Eurostat är medborgarskap och födelseland. Ingen av dessa variabler avser föräldrarnas bakgrund.

Svenska myndigheters definition av personer med utländsk bakgrund är; "*Utländsk bakgrund har personer som är utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.*" Begreppet ändrade innebörd hos svenska myndigheter 2004. Innan dess räckte det med att en förälder var född utomlands för att dennes barn ansågs ha utländsk bakgrund.

Rekommenderad indelning:

1. Personer med utländsk bakgrund	2. Personer med svensk bakgrund
Utrikes födda	Inrikes födda med en inrikes och en utrikes född förälder
Inrikes födda med två utrikes födda föräldrar	Inrikes födda med två inrikes födda föräldrar

Det finns även en alternativ indelning, som lyder; "*Utländsk bakgrund har personer som har två utrikes födda föräldrar oavsett var man själv är född.*"

Alternativ indelning:

1. Personer med utländsk bakgrund	2. Personer med svensk bakgrund
Utrikes födda med två utrikes födda föräldrar	Utrikes födda med minst en inrikes född förälder
Inrikes födda med två utrikes födda föräldrar	Inrikes födda med en inrikes och en utrikes född förälder
	Inrikes födda med två inrikes födda föräldrar

I nedanstående tabell sammanfattas de krav som ställs, i de fyra nordiska länderna, för att räknas som person med inhemsk bakgrund. Här redovisas definitionen av

inhemsk bakgrund istället för utländsk bakgrund eftersom det blir lättare att göra det på ett kortfattat sätt.

Även om kraven är snarlika så har man lägst krav i Norge. Därefter kommer Finland. Om det är Sverige eller Danmark som har de högsta kraven är svårt att avgöra. I Sverige krävs att man är född i Sverige med minst en svenskfödd förälder, medan det i Danmark krävs att minst en förälder både är född i Danmark och har danskt medborgarskap, men man behöver inte själv vara född i Danmark.

Land	Krav för inhemsk bakgrund
Norge	Minst en förälder eller far-/morförälder född i landet
Finland	Minst en förälder född i landet
Sverige	Själv född i landet och minst en förälder född i landet
Danmark	Minst en förälder som både är född i landet och har danskt medborgarskap

Bilaga 4. Medborgarskap

4.1 Allmänt om medborgarskap³⁹

Uppgift om en persons medborgarskap får registreras i folkbokföringsdatabasen. Registreringen utgör en väsentlig del av informationen om personens identitet. Medborgarskapet har även betydelse vid registrering av bosättnings- och familjerättsliga förhållanden, såsom exempelvis inflyttning från utlandet, äktenskap, vårdnad, adoption, faderskap och namn.

Medborgarskapslagarna i olika länder brukar utgå från någon av två huvudprinciper för medborgarskap vid födelsen:

- Härstamnings- eller nationalitetsprincipen - barnet får föräldrarnas medborgarskap.
- Domicil- eller territorialprincipen - barnet får medborgarskap på grund av födelseorten.

Den svenska medborgarskapslagstiftningen har genom tiderna grundat sig på härstamningsprincipen.

Den svenska medborgarskapslagen från den 1 juli 2001 gör det fullt möjligt för en svensk medborgare att ha dubbelt medborgarskap. En svensk medborgare som söker och förvärvar medborgarskap i ett annat land förlorar därför inte sitt svenska medborgarskap. Inte heller krävs att den som söker svenskt medborgarskap avsäger sig sitt tidigare medborgarskap. I folkbokföringsdatabasen framgår endast det svenska medborgarskapet.

För den som har ett eller flera utländska medborgarskap registreras samtliga dessa i folkbokföringsdatabasen.

Förutom uppgift om medborgarskap innehåller folkbokföringsdatabasen även – i vissa fall – uppgift om datum för registrerade förhållanden.

Uppgift om medborgarskap kan registreras i samband med ärende om

1. barns födelse
2. faderskap eller hävt faderskap
3. föräldraskap eller hävande av föräldraskap för en kvinna enligt 1 kap. 9 § i Föräldrabalken
4. adoption av barn under 12 år
5. vigsel eller registrering av partnerskap för föräldrar till barn under 18 år
6. inflyttning från utlandet
7. underrättelse om förvärv eller förlust av svenskt medborgarskap
8. förvärv av svenskt medborgarskap som biperson för barn under 18 år
9. ändring eller tillägg av utländskt medborgarskap.

³⁹ Källa: Skatteverkets handbok om folkbokföringen

4.2 Förvärv av svenskt medborgarskap⁴⁰

Bestämmelser om förvärv av svenskt medborgarskap finns i 1- 13 §§ Medborgarskapslagen (MedbL). En person kan bli svensk medborgare

1. vid födelsen
2. vid adoption
3. genom föräldrars giftermål eller registrering av partnerskap (barn under 18 år)
4. genom anmälan
5. som s.k. biperson
6. efter ansökan (naturalisation).

Förvärv som s.k. biperson innebär att ett barn under 18 år blir svensk medborgare genom att fadern eller modern blir svensk medborgare.

4.3 Förlust av svenskt medborgarskap⁴¹

Enligt de medborgarskapsregler som gäller från den 1 juli 2001 kan det svenska medborgarskapet förloras vid endast två situationer, genom preskription eller efter ansökan, se nedan.

4.3.1 Preskription

En svensk medborgare kan förlora sitt svenska medborgarskap genom s.k. preskription. Förutsättningarna är att personen är född utomlands, aldrig har haft hemvist här och inte heller varit här under förhållanden som tyder på samhörighet med Sverige. Personen förlorar sitt svenska medborgarskap när han eller hon fyller 22 år. Bestämmelsen avser, under angivna förutsättningar, alla svenska medborgare oavsett hur medborgarskapet har förvärvats. Preskription ska inte ske om det skulle leda till att personen kommer att sakna medborgarskap och bli statslös.

14 § MedbL

Undantag från preskriptionsregeln görs för personer som före 22 års ålder bott sammanlagt minst sju år i Danmark, Finland, Island eller Norge.

17 § MedbL

Om personen, innan preskriptionen träder i kraft (före 22 års ålder), ansöker om det kan Migrationsverket medge att medborgarskapet behålls. Ansökan för en folkbokförd person görs till Migrationsverket, som underrättar Skatteverket.

14 § andra stycket MedbL , 9 § MedbF

Syftet med bestämmelsen i 14 § MedbL är att förhindra att barn till utlands-svenskar behåller sitt svenska medborgarskap i flera generationer trots att samhörigheten med Sverige gått förlorad. Enbart det förhållandet att personen har ett svenskt personnummer eller samordningsnummer för passändamål behöver alltså inte innebära att personen fortfarande är svensk medborgare.

⁴⁰ Källa: Skatteverkets handbok om folkbokföringen

⁴¹ Källa: Skatteverkets handbok om folkbokföringen

Det svenska medborgarskapet förloras även för barn till den som förlorar sitt svenska medborgarskap genom preskription, under förutsättning att de erhållit medborgarskapet genom denna förälder.

4.3.2 Befrielse från svenskt medborgarskap

Migrationsverket kan efter ansökan befria en person från hans eller hennes svenska medborgarskap.

15 § MedbL

Om personen inte redan är utländsk medborgare sker befrielsen först när han eller hon förvärvat utländskt medborgarskap. I beslutet framgår då inom vilken tid detta måste ske för att personen ska befrias från sitt svenska medborgarskap. Personen måste styrka hos Skatteverket att han eller hon förvärvat utländskt medborgarskap. Ansökan om befrielse för en folkbokförd person görs till Migrationsverket.

22 § MedbL

Migrationsverket sänder underrättelse om beslutet till Skatteverket.

9 § MedbF

4.4 Registrering av utländskt medborgarskap

Bedömning av en persons utländska medborgarskap sker vid registrering i samband med

1. inflyttning till Sverige
2. barns födelse eller registrering av faderskap
3. adoption av barn
4. föräldrars äktenskap och ingen av föräldrarna är svensk medborgare
5. vigsel för utländska medborgare
6. begäran om rättelse/ändring/tillägg av utländskt medborgarskap.

4.5 Medborgarskap i statistiken

SCB erhåller uppgifter om medborgarskap från Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Högst tre medborgarskap per person registreras i folkbokföringen. Om en person har flera medborgarskap, varav ett är svenskt, registreras endast det svenska. Skatteverket anser sig inte kunna hålla kvaliteten på övriga medborgarskap. Det är det svenska medborgarskapet som är av betydelse för att verka i Sverige, både för individen och Skatteverket, t.ex. i frågor gällande rösträtt och anställningskrav till vissa arbeten.

4.5.1 SCB:s prioritering vid flera medborgarskap

Om en person har mer än ett medborgarskap, prioriteras och redovisas endast ett av dessa i RTB:s slutliga observationsregister. Prioriteringsordningen är i korthet följande

1. svenskt medborgarskap
2. medborgarskap i EES-land
3. medborgarskap i land utanför EES med vilket Sverige har socialförsäkringskonvention

4. övriga medborgarskap.

Vid samma prioritet väljs det medborgarskap som personen erhöll först.

Bilaga 5. SCB:s Tabeller och publikationer

5.1 Tabeller på SCB:s hemsida

5.1.1 Månadsstatistik

I tabellen Preliminär befolkningsstatistik per månad med sökvägen, www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Månadsstatistik - Riket\Preliminär befolkningsstatistik per månad] publicerar befolkningsstatistiken varje månad uppgift om antalet in- och utvandringar per kön.

I tabellen Preliminär befolkningsstatistik med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Månadsstatistik - Riket\Preliminär befolkningsstatistik] redovisas in- och utvandringar jämfört med motsvarande månad förra året.

Dessa båda tabeller saknar uppgift om enskilda länder eller annan bakgrundsinformation. Tabellerna uppdateras varje månad om ny information har inkommit rörande tidigare publicerad statistik.

5.1.2 Kvartalsstatistik

Varje kvartal publicerar befolkningsstatistiken folkmängd och befolkningsförändringar i riket, län och kommuner. Tabellen innehåller bland annat uppgifter om in- och utvandringar per kommun. Förutom kvartalstabeller publiceras halvårstabeller och en tabell som redovisar kvartal 1-3. Det finns även en version som innehåller helårsstatistik. Tabellerna har sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Kvartals- och halvårsstatistik - Kommun, län och riket].

Tabellerna är könsuppdelade. Däremot revideras inte tidigare publicerad kvartalsstatistik.

5.1.3 Halvårsstatistik

Från 2014 har SCB börjat publicera preliminär in- och utvandring under första halvåret efter de vanligaste födelseländerna. Förutom uppgift om antalet invandringar efter födelseland framgår procentuell förändring jämfört med första halvåret föregående år. Sökväg till tabellerna, www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Halvårsstatistik, invandring och utvandring].

5.1.4 Helårsstatistik

Produktsida

I tabellen Befolkningsutveckling; födda, döda, in- och utvandring, gifta, skilda 1749 – med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Helårsstatistik - Riket\Befolkningsutveckling; födda, döda, in- och utvandring, gifta, skilda 1749 –], publiceras uppgifter om antalet in- och utvandringar varje år sedan 1851 för utvandringar och 1875 för invandringar. Tabellen är inte könsuppdelad.

I tabellen Befolkningsstatistik i sammandrag 1960- med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Helårsstatistik - Riket\Befolkningsstatistik i sammandrag 1960-], redovisas antalet in- och utvandringar för åren 1960 och framåt. Tabellen redovisar även befolkningens sammansättning. Variabler av intresse är antal utländska medborgare, antal utrikes födda, antalet utrikes födda som är svenska medborgare, antalet inrikes födda med två utrikes födda föräldrar, personer med utländsk bakgrund samt antal medborgarskapsbyten.

I tabellen Antal personer efter hushållstyp, bakgrund och kön med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Helårsstatistik - Riket\Antal personer efter hushållstyp, bakgrund och kön], redovisas antalet personer efter hushållstyp och utländsk/svensk bakgrund. Tabellen är könsuppdelad.

I tabellen Utrikes födda samt födda i Sverige med en eller två utrikes födda föräldrar efter födelseland/ursprungsland med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Helårsstatistik - Riket\Utrikes födda samt födda i Sverige med en eller två utrikes födda föräldrar efter födelseland/ursprungsland] redovisas antalet personer som är födda utomlands efter födelseland. Personer som är födda i Sverige ingår i tabellen om minst en förälder är född utomlands. Då en svenskfödd kan ha föräldrar från två olika länder redovisas denne på två rader i tabellen. Detta omöjliggör summering av länder.

I tabellen Nyblivna adopterade 200X-201X, av en eller två adoptivföräldrar, efter födelseland med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Helårsstatistik - Riket\Nyblivna adopterade 200X-201X, av en eller två adoptivföräldrar, efter födelseland], redovisas antalet adopterade efter den adopterades födelseland. Statistiken för det senaste året är könsuppdelad.

I tabellen Asylsökande under 201Y och 201X, efter medborgarskap och kön med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Helårsstatistik - Riket\Asylsökande under 201Y och 201X, efter medborgarskap och kön], redovisas könsuppdelad statistik över asylsökande per medborgarskapsland för de två senaste åren.

I tabellen Sveriges befolkning, kommunala jämförelsetal med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Helårsstatistik - Kommun, län och riket\Sveriges befolkning, kommunala jämförelsetal], redovisas befolkningssammansättningen för samtliga kommuner, län och riket. Tabellen redovisar andelen personer med utländsk bakgrund, utrikes födda och utländska medborgare.

I tabellen Utvandringar till "OB" och "okänt" under 1998 – 201X med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Utvandring till okänt och obefintlig\Utvandringar till "OB" och "okänt" under 1998 – 201X], redovisas utvandringen per kvartal för det senaste året samt utvandringen per år för samtliga kommuner för åren 1998 och framåt. Fokus i tabellen är den utvandring som är överföringar till OB (i regel tekniska avskrivningar som är genomförda av Skatteverket). Även utvandringar till Okänt land redovisas i tabellen. Dessa utvandringar innehåller mycket osäkerhet. En hel del av dessa utvandringar kan ha skett flera år före den registrerade tidpunkten.

Statistikdatabasen (SSD)

I tabellen Antal personer efter hushållsställning, personernas bakgrund och kön med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Hushåll\Antal personer efter hushållsställning, personernas bakgrund och kön], redovisas antalet personer med svensk och utländsk bakgrund i fyra grupper efter personernas hushållsställning. Statistiken baseras på SCB:s hushållsregister. Statistik finns från 2012.

I tabellen Utrikes födda efter region, ålder i tioårsklasser och kön med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Utrikes födda\Utrikes födda efter region, ålder i tioårsklasser och kön], redovisas antalet utrikes födda per kommun, län och riket. Tabellen redovisar inte enskilda födelseländer. Tabellen innehåller statistik från 2001.

I tabellen Utrikes födda i riket efter födelseland, ålder och kön med sökvägen www.scb.se/be0101 [Tabeller & diagram\Utrikes födda\Utrikes födda i riket efter

[födelseland, ålder och kön](#)], redovisas antalet personer efter födelseland på riksnivå. Åldersindelningen är ettårsklasser för åldrarna 0 – 19 år och därefter i femårsklasser. Tabellen innehåller statistik från år 2000.

I tabellen Utländska medborgare efter region, ålder i tioårsklasser och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Utländska medborgare\Utländska medborgare efter region, ålder i tioårsklasser och kön\]](#), redovisas antalet utländska medborgare per kommun, län och riket. Tabellen redovisar inte enskilda födelseländer. Tabellen innehåller statistik från 1973.

I tabellen Utländska medborgare i riket efter medborgarskapsland, ålder och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Utländska medborgare\Utländska medborgare i riket efter medborgarskapsland, ålder och kön\]](#), redovisas antalet personer efter medborgarskapsland på riksnivå. Åldersindelningen är ettårsklasser för åldrarna 0 – 19 år och därefter i femårsklasser. Tabellen innehåller statistik från år 1973.

I tabellen Befolkningsutvecklingen i riket med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Befolkningsförändringar\Befolkningsutvecklingen i riket\]](#), publiceras uppgifter om antalet in- och utvandringar samt medborgarskapsbyten varje år sedan 1851 för utvandringar, 1875 för invandringar och 1900 för medborgarskapsbyten. Tabellen är inte könsuppdelad.

I tabellen Befolkningsförändringar antal personer efter region, förändringar med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Befolkningsförändringar\Befolkningsförändringar antal personer efter region, förändringar\]](#), redovisas antalet in- och utvandringar per kommun, län och riket. Tabellen innehåller statistik från år 2000.

I tabellen Invandringar (medborgare utom Norden) efter grund för bosättning, födelseland och kön. År 2001 – 2010 med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Flyttningar - inrikes och utrikes\Invandringar \(medborgare utom Norden\) efter grund för bosättning, födelseland och kön. År 2001 – 2010\]](#), redovisas invandring av utomnordiska medborgare efter orsak för bosättning. Förutom uppgift om enskilda födelseländer innehåller tabellen 10 kategorier för Grund för bosättning. Denna tabell har ersatts av tabellen Invandringar (medborgare utom Norden) efter grund för bosättning, medborgarskap och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Flyttningar - inrikes och utrikes\Invandringar \(medborgare utom Norden\) efter grund för bosättning, medborgarskap och kön\]](#) redovisas invandring av utomnordiska medborgare efter medborgarskapsland. Denna tabell innehåller fler kategorier av Grund för bosättning (GFB) än den första tabellen med GFB. Dessutom redovisas medborgarskap och inte födelseländer. Tabellen innehåller statistik från 2004.

I tabellerna Flyttningar efter region, ålder och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Flyttningar - inrikes och utrikes\Flyttningar efter region, ålder och kön\]](#) redovisas in- och utvandring (det finns två stycken) per kommun. Den ena tabellen innehåller statistik för åren 1968-1996 och den andra tabellen innehåller statistik för åren 1997 och framåt. Orsaken att tabellen är delad har att göra med bildandet av Västra Götalands och Skåne län.

I tabellen Invandringar och utvandringar efter födelseland och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Flyttningar - inrikes och utrikes\Invandringar och utvandringar efter födelseland och kön\]](#), redovisas antalet in- och utvandringar per födelseland på riksnivå. Tabellen innehåller statistik från år 2000.

I tabellen Invandringar och utvandringar efter medborgarskap och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Flyttningar - inrikes och](#)

[utrikes\Invandringar och utvandringar efter medborgarskap och kön](#), redovisas antalet in- och utvandringar per medborgarskapsland på riksnivå. Tabellen innehåller statistik från år 2000.

I tabellen Invandringar och utvandringar efter ut-/inflyttningsland och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Flyttningar - inrikes och utrikes\Invandringar och utvandringar efter ut-/inflyttningsland och kön\]](#), redovisas antalet in- och utvandringar efter ut- och invandringsland på riksnivå. Tabellen innehåller statistik från år 2000.

I tabellen Antal personer i riket som fått svenskt medborgarskap efter medborgarskapsland och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Medborgarskapsbyten\Antal personer i riket som fått svenskt medborgarskap efter medborgarskapsland och kön\]](#), redovisas antalet personer som har erhållit svenskt medborgarskap efter tidigare medborgarskap. Observera att det finns enstaka personer med flera medborgarskap vilket medför en viss dubbelräkning. Tabellen innehåller statistik från år 2000.

I tabellen Antal personer som fått svenskt medborgarskap efter region, ålder och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Medborgarskapsbyten\Antal personer som fått svenskt medborgarskap efter region, ålder och kön\]](#), redovisas antalet personer som under året har erhållit svenskt medborgarskap per kommun, län och riket. Medborgarskapsbyterna redovisas i sex åldersklasser från 0- år till 65 år eller äldre. Tabellen innehåller statistik från 2000 och framåt.

I tabellen Asylsökande i riket efter medborgarskapsland och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Asylsökande\Asylsökande i riket efter medborgarskapsland och kön\]](#), redovisas antalet personer som har ansökt om asyl under respektive år efter medborgarskapsland. Till skillnad från övriga tabeller som innehåller medborgarskapsländer innehåller denna tabell det medborgarskap som är mest gynnsamt för den asylsökande. Tabellen bygger på data från Migrationsverket och innehåller statistik från 2002 och framåt.

I tabellen Antal personer med utländsk eller svensk bakgrund (grov indelning) efter region, ålder och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Utländsk/svensk bakgrund\Antal personer med utländsk eller svensk bakgrund \(grov indelning\) efter region, ålder och kön\]](#), redovisas antalet personer med svensk eller utländsk bakgrund per kommun, län och rike. Åldersindelningen är tioårsklasser och tabellen innehåller statistik från 2002.

I tabellen Antal personer med utländsk eller svensk bakgrund (fin indelning) efter region, ålder och kön med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Utländsk/svensk bakgrund\Antal personer med utländsk eller svensk bakgrund \(fin indelning\) efter region, ålder och kön\]](#), redovisas antalet personer med svensk eller utländsk bakgrund i grupperna utrikes född, inrikes född med två utrikes födda föräldrar, inrikes född med en utrikes född förälder och inrikes född med två inrikes födda föräldrar per kommun, län och rike. Åldersindelningen är tioårsklasser och tabellen innehåller statistik från 2002.

I tabellen Adopterade personer efter kön, födelseland, antal adoptivföräldrar och födelseår med sökvägen [www.scb.se/be0101 \[Tabeller & diagram\Adopterade\Adopterade personer efter kön, födelseland, antal adoptivföräldrar och födelseår\]](#), redovisas antalet adopterade efter svenskt och utländskt födelseland efter antalet adoptivföräldrar. Tabellen innehåller antalsuppgifter för åren 2000 och framåt.

Dessutom kommer en tabell över ensamkommande flyktingbarn att publiceras inom kort, den har flödesstatistik uppdelad på medborgarskap, kön och ålder.

5.1.5 Statistik från urvalsundersökningar

Statistikdatabasen

I tabellen Valdeltagande i riksdagsval bland svenska medborgare boende utomlands efter valår med sökvägen www.scb.se/ME0105 [Tabeller & diagram\Gör dina egna tabeller i Statistikdatabasen\Riksdagsval\Valdeltagande i riksdagsval bland svenska medborgare boende utomlands efter kön och ålder (urvalsundersökning) Valår 2002 - 2010], redovisas valdeltagande, antal röstberättigade och antal observationer i urvalet. Tabellen innehåller uppgifter för åren 2002, 2006 och 2010.

5.2 Exempel på analysrapporter

5.2.1 Sveriges framtida befolkning 2014-2060

Varje år publicerar SCB en prognos över Sveriges framtida befolkning med antaganden om utvecklingen av barnafödandet, dödligheten och migrationen. Prognosen görs för olika födelselandsgrupper och antagandena kring migrationen utgår från analyser av tidigare års in- och utvandring. Sökväg till publikationen: www.scb.se/be0401 [Publikationer\Sveriges framtida befolkning 2014-2060]

5.2.2 Sverigeföddas återinvandring efter bakgrund

SCB:s prognos över in- och utvandring görs för sju olika födelselandsgrupper varav personer födda i Sverige utgör en grupp. För att beräkna den framtida återinvandringen av personer födda i Sverige skattas först hur många Sverigefödda som utvandrar och som sedan kan komma att återvända till Sverige. Utvandringen skattas med så kallade utvandringstal och visar hur många per 1 000 i varje åldersgrupp och kön som utvandrar ett visst kalenderår. För gruppen Sverigefödda redovisas dessa tal efter bakgrund, dvs. föräldrarnas födelseland. Utvandringen skiljer sig nämligen åt beroende på bakgrund, Sverigefödda med två utrikes födda föräldrar utvandrar i störst utsträckning följt av de med en Sverigefödd och en utrikes född förälder och de med två Sverigefödda föräldrar. Dessa utvandringstal vägs sedan samman till tal för gruppen Sverigefödda som helhet.

För att sedan skatta antalet Sverigefödda som återvänder till Sverige skapas en befolkning av Sverigefödda boende i ett annat land. Det görs genom att addera antalet nyutvandrare samtidigt som återvändarna dras ifrån. Befolkning boende utomlands reduceras samtidigt med dödsrisker som gäller för befolkningen boende i Sverige. Samtidigt går det att beräkna hur många av dessa som återvänder till Sverige. Det görs med en linjär ekvationsmodell som tar hänsyn till återinvandringstal och tidigare års utvandring.

Hittills har återinvandringen endast beräknats för gruppen Sverigefödda som helhet men eftersom utvandringen skiljer sig åt beroende på bakgrund undersöker denna rapport om även återinvandringen gör det och hur det kan påverka en prognos på återinvandringen. Sökväg till publikationen: www.scb.se/be0401 [Publikationer\Sverigeföddas återinvandring efter bakgrund].

5.2.3 Återutvandring efter tid i Sverige och Modell för att skatta återutvandring efter grund för bosättning

Rapporten Återutvandring efter tid i Sverige undersöker om vistelsetiden i Sverige påverkar utrikes föddas utvandring och om det är motiverat att i prognosen av utrikes föddas utvandring inkludera information om vistelsetid i Sverige sedan invandringen. Resultatet i studien visar på att det snarare är anledningen till

invandringen än själva vistelsetiden som påverkar om och när en person utvandrar. Personer som invandrat på grund av arbete eller studier är mer benägna att lämna landet redan inom några år medan personer som fått uppehållstillstånd på grund av asylskäl eller som anhörig tenderar att stanna kvar i Sverige.

Eftersom grund för bosättning visade sig betyda mer för utrikes föddas utvandring än vistelsetiden används istället en beräkningsmodell som tar hänsyn till just detta. Modellen ger utrikes födda olika köns- och åldersspecifika utvandringsriksker beroende på deras skäl till invandring.

Sökväg till publikationen Återutvandring efter tid i Sverige: www.scb.se/be0401 [Publikationer\Återutvandring efter tid i Sverige].

Sökväg till publikationen Modell för att skatta återutvandring efter grund för bosättning: www.scb.se/be0401 [Publikationer\Modell för att skatta återutvandring efter grund för bosättning].

5.2.4 Efterkrigstidens invandring och utvandring

Rapporten ger en samlad beskrivning av efterkrigstidens in- och utvandring baserad på uppgifter från befolkningsstatistiken. Rapporten beskriver hur migrationen till och från Sverige har formats på grund av händelser i världen och i samhället, vidare ges analyser för vissa av de stora invandringsgrupperna som har kommit till Sverige under de senaste decennierna.

Sökväg till publikationen Efterkrigstidens invandring och utvandring: www.scb.se/be0701 [Publikationer\Efterkrigstidens invandring och utvandring].

5.3 Äldre befolkningspublikationer

5.3.1 Tabeller över Sveriges befolkning

Den senaste publiceringen av den så kallade tabellboken var 2009. Befolkningsstatistiken på SCB planerar att överföra ett antal av dessa tabeller till produktsida eller statistikdatabas. Arbetet är påbörjat, men långt ifrån avslutat. Hittills är det bestämt att om en användare efterfrågar en tabell som fanns i den gamla tabellboken ska BE utan kostnad producera denna tabell.

Tabellboken var indelad i kapitel. Det första kapitlet redovisar folkmängden för riket, län och kommun. Ett antal av dessa tabeller avsåg befolknings-sammansättningen efter födelseländer och medborgarskapsländer. Exempel på en tabell är Utrikes födda i hela riket efter födelseland och invandringsår.

I kapitel 2 redovisades tabeller som innehåller befolkningsförändringar. Även om det mest intressanta kapitlet var kapitlet 2.4 In- och utvandring. Sökväg till den senaste utgåvan: www.scb.se/be0101 [Publikationer\Tabeller över Sveriges befolkning 2009\Välj här\Befolkningsförändringar - In- och utvandring]. Även andra kapitel innehåller statistik som redovisas födelse- och medborgarskapsländer. Ett exempel är tabellen Åldersdifferentierade och summerade fruktsamhetstal efter moderns födelseland och medborgarskap.

5.3.2 Befolkningsstatistik, del 1-2

Mellan åren 1991 och 2003 publicerades migrationsstatistiken i en publikation med nummer 2, Inrikes och utrikes flyttningar. Från 1997 är del 1 och 2 sammanslagna i samma publikation.

Ett antal tabeller togs bort i samband med att *Tabeller över Sveriges befolkning* infördes från 2004. Sökväg till publikationerna: www.scb.se/be0101 [Se även\Befolkningsstatistik

[1720-\Befolkningsstatistik 1911-2001\Befolkningsstatistik del 1-4, 1991-2003\Digitaliserade publikationer i denna serie \(Klicka under rubriken Befolkningsstatistik, Del 1-2\)\].](#)

5.3.3 Befolkningsförändringar, del 3

Mellan åren 1967 – 1990 publicerades ett antal tabeller med migrationsstatistik i kapitel 7 (gäller 1967). Vissa tabeller från den tiden levde fortfarande kvar i publikationen *Tabeller över Sveriges befolkning*. Exempel på detta är tabellen Immigranter och emigranter efter kön och civilstånd som 1967 hade nummer 7.1 och 2009 hade nummer 2.4.5. Sökväg till publikationerna: www.scb.se/be0101 [Se även [\Befolkningsstatistik 1720-\Befolkningsstatistik 1911-2001\Befolkningsförändringar del 1-3, 1967-1990\Digitaliserade publikationer i denna serie \(Klicka under rubriken Befolkningsförändringar, Del 3\)\].](#)

5.3.4 Folkmängdens förändringar

Mellan åren 1961 och 1966 publicerades en bok som hette Folkmängdens förändringar. I kapitel 7 redovisades migrationsstatistik. Sökväg till publikationerna: www.scb.se/be0101 [Se även [\Befolkningsstatistik 1720-\Befolkningsstatistik 1911-2001\Folkmängdens förändringar 1961-1966\Digitaliserade publikationer i denna serie\].](#)

5.3.5 Befolkningsrörelsen

Mellan 1911 och 1960 publicerades boken Befolkningsrörelsen. Genom att boken publicerades under många år skedde det ett antal förändringar över tiden. Enligt häftet som avser 1940 så ingår migrationsstatistiken i denna publikation från 1939 till följd av att publiceringen av In- och utvandring har upphört från 1939. I regel innehåller boken inte statistik på låg regional nivå. Sökväg till publikationerna: www.scb.se/be0101 [Se även [\Befolkningsstatistik 1720-\Befolkningsstatistik 1911-2001\Befolkningsrörelsen 1911-1960\Digitaliserade publikationer i denna serie\].](#)

5.3.6 Ut- och invandring

Mellan åren 1911 och 1938 publicerades en bok som hette Ut- och invandring. Sökväg till publikationerna: www.scb.se/be0101 [Se även [\Befolkningsstatistik 1720-\Befolkningsstatistik 1911-2001\Ut- och invandring 1911-1938\Digitaliserade publikationer i denna serie\].](#)

Mellan åren 1851 – 1910 publicerades Bidrag till Sveriges officiella statistik. A, Befolkningsstatistik. Publikationen är lite svår att få överblick över då det vissa år publicerades bihang, men åtminstone i 1879 års publikation finns ett kapitel som redovisar statistik över immigranter och emigranter. Sökväg till publikationerna www.scb.se/be0101 [Se även [\Befolkningsstatistik 1720-\Befolkning 1851-1910\Digitaliserade publikationer i denna serie\].](#)

Dessutom har SCB genom åren publicerat ett antal Statistiska meddelanden som i vissa fall har fokuserat på migrationsstatistik.

Bilaga 6. Variabler och innehåll i SCB:s register MOA och STATIV

6.1 Innehåll i MOA

Variabelbeskrivning Grund för bosättning

Dossiernummer; varje individ har ett unikt dossiernummer, till vilket samtliga ärenden, beslut och flyttrörelser är knutna till. Numren kan vara sju- eller åtta-siffriga respektive åttasiffriga.

SB-gruppens ID-nr; unikt nummer som kopplar samman familjer som kommer tillsammans. Om en person tillhör flera SB-grupper skickas den senaste gruppen.

Efternamn; individens efternamn, kan ändras vid namnändring och detta gör att en helt ny rad aviseras.

Kön; individens kön. Denna variabel kan ändras pga. felaktig registrering, men även vid personnummerbyte. En helt ny rad aviseras vid ändring. Leveransen innehåller värden M för man och K för kvinna. Detta ändras i grundtabellen.

Land; individens uppgivna medborgarland. Landet anges i ISO (International Standard for country codes), vilket innebär att en fullständig värdemängdsförteckning medföljer leverans.

Klassningsgrupp av grund för bosättning⁴²; gruppering av klassning/grund för bosättning för uppehållstillståndet/uppehållsrätten. En klassning sätts enbart på bifallsbeslut. Registreringar av permanent uppehållsrätt (PUR) saknas i leveranserna tidigare än 2008, men finns med i senare leveranser. Beslut om permanent uppehållskort (PUK) får en klassningskod och dessa beslut finns med heltäckande. Alla uppehållsrätter (UR) klassas och finns med. Varje ny beslutsklassning aviseras. Felklassningar kan förekomma. Hur stort problem dessa felklassningar utgör är okänt. Det är konstaterat av Migrationsverket att i de fall där endast en klassning X (förlängning) finns, kan det röra sig om en felklassning. Nya klasser uppkommer med lagändringar och klasser försvinner.

Inresedatum; individens inresedatum. Behöver inte anges och finns inte heltäckande.

Beslutsdatum; beslutsdatumet för klassningen för uppehållstillståndet/uppehållsrätten. Det faktiska beslutsdatumet, dvs. då en föredragande föredrog ärendet för beslutsfattare. I vissa fall vid förlängningsbeslut eller vid omklassificeringar ändras inte det ursprungliga beslutsdatumet, men ändringar i klassningar eller tidsförlängningar aviseras. Felregistreringar kan förekomma, exempelvis kan vissa ha ett beslutsdatum före eget födelsedatum.

Beslutsregistreringsdatum; datum då beslutet registrerades i systemet. Detta datum kan skilja sig mot det faktiska beslutsdatumet, men i de flesta fall är det detsamma som beslutsdatumet.

Utbildning; individens uppgivna utbildningsnivå. Väldigt dålig täckning.

Utbildningslängd; individens uppgivna utbildningslängd. Väldigt dålig täckning.

Beslut frändatum; det datum uppehållstillståndet/uppehållsrätten gäller från och med, vid tidsbegränsade beslut. Har personen flera rader med samma beslutsdatum, men med datum i variabeln beslfrandatum på ena raden och NULL

⁴² Se nedan för beskrivning av grupperingen

i samma variabel på andra raden, så gäller raden med NULL. Oftast beslutas alltid en tidsbegränsning på uppehållstillstånd (UT) vid första beslutet, som sedan blir permanent efter att "prövotiden" gått ut (regel är att permanenta beslut har NULL i denna variabel efter 1998, men regeln används även för tidigare beslut).

Beslut tilldatum; det datum uppehållstillståndet/uppehållsrätten gäller till och med, vid tidsbegränsade beslut.

Beslutstyp; anger den typ av beslut uppehållstillståndet/uppehållsrätten är, dvs. permanent, tidsbegränsat osv. Variabeln innehåller Migrationsverkets egna förkortningar på besluten, vilket innebär att vid varje leverans medföljer klartexter. Permanent uppehållstillstånd (PUT) är alltid permanent och UT och arbetstillstånd (AT) är alltid tidsbegränsade.

SSYK; anger yrkeskod enligt SSYK 96, tresiffrig eller fyrsiffrig kod. Vid flera SSYK-koder väljs den senaste uppgiften

Referens organisationsnummer; angiven arbetsgivarreferens personnummer eller organisationsnummer för senast angivna referent. Anges enbart när SSYK-kod finns angivet. Obs. fritextområde som kan innehålla vilka tecken som helst (max 12 tecken långt)

Ensamkommande barn; markering för person som beviljats uppehållstillstånd och ansökt som ensamkommande barn

Student; markering för beslut som klassats som studerande. Hjälpvariabel för högskolestatistiken som i nya grupperingen tappar detaljerad information om alla studerande

AviDatum Migrationsverket; sätts av SCB efter vilken leveransomgång eller leveranstidpunkt leveransen tillhör.

Grupperingen av klassningskoder för grund för bosättning

Arbete och studerande, ej EU/EES-medborgare

Studerande

Arbetsmarknad

Tillstånd EU/EES-medborgare

Arbetstagare

Egna företagare

Anhöriga till EU/EES-medborgare

Studerande

Ej EU/EES-medborgare varaktigt bosatta i annat EU-land

Tillräckliga medel

Anknytningar, ej EU/EES-medborgare

Anhöriga, arbetsmarknad, till ej EU/EES-medborgare

Anhöriga

Anhöriga till flyktingar

Adoptivbarn, ej EU/EES-medborgare

Flyktingar m.fl.

Konventionsflyktingar

Skyddsbehövande

Synnerligen ömmande omständigheter

Tillstånd enligt tillfällig lag

Övriga tillstånd, flyktingar m.fl.

Övriga tillstånd, ej EU/EES-medborgare

Permanent uppehållsrätt

PUR

6.2 Innehåll i STATIV

Nedan redovisas källor till variablerna i STATIV. Variablerna hämtas främst från interna källregister på SCB, men även från externa källor.

Externa källor:

Arbetsförmedlingen; uppgifterna levereras från Arbetsförmedlingen från Händeldatabasen. Uppgifterna kodsätts och matchas mot populationen i STATIV.

Migrationsverket; leveransen från Migrationsverket innehåller alla kommunmottagna under närmast föregående år. *Mottagningsdatum* och *beslutsdatum* skapas om till *mottagningsår* och *år för beslut*. Leveransen läggs sedan till en stor grundtabell där alla mottagna under åren 1997 och framåt finns lagrade. Dessa grunduppgifter matchas sedan mot populationen i STATIV och de som någon gång under perioden har blivit kommunmottagen får sin mest aktuella uppgift.

Interna källor:

Sysselsättningsregistret; samma population som STATIV och de flesta variablerna inhämtas utan att någon vidare bearbetning sker.

Yrkesregistret; variablerna inhämtas och ingen bearbetning sker, samma population som STATIV.

Registret över totalbefolkningen; populationen hämtas tillsammans med de demografiska variablerna.

Registret över grund för bosättning; uppgift om grund för bosättning och beslutsdatum inhämtas direkt från den stocktabell som har samma population som STATIV. Däremot inhämtas variabeln *Inreseår* från ett grundmaterial och matchas mot den uppgift om beslut som finns i stocktabellen.

Historiska befolkningsregistret; vistelsetid beräknas utifrån en persons olika "händelser", historiskt sett i folkbokföringen. Registret sträcker sig tillbaka till 1968 och antalet dagar beräknas enbart för de utlands födda. Startpunkten beräknas utifrån immigrationsdatum och beräknas med hänsyn till eventuellt fler emigrations- och immigrationshändelser. Om uppgift saknas för en person beräknas antalet dagar utifrån senaste invandringsdatum från RTB alternativt genom att lägga till ett år till de dagar i senaste årgången av STATIV.

Flergenerationsregistret; uppgift om personnummer för biologisk- och adoptivförälder härleds.

Geografidatabasen; uppgifterna, som i är fastighetsbaserade, matchas på RTB-populationen och individbaseras. Samma gäller SAMS-koderna för skolorna.

Grundskolan, slutbetyg; Alla elever med uppgifter matchas mot populationen i STATIV.

Gymnasieskolan, elever per 15 oktober; Alla elever med uppgifter matchas mot populationen i STATIV.

Gymnasieskolan, slutbetyg; Alla elever med uppgifter matchas mot populationen i STATIV.

Svenskundervisning för invandrare (Sfi); Alla elever med uppgifter matchas mot populationen i STATIV.

Utbildningsregistret; variablerna inhämtas och ingen vidare bearbetning sker, samma population som STATIV.

Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier (LISA); alla variabler inhämtas med samma population som STATIV.

Inkomst- och taxeringsregistret; variablerna inhämtas och ingen vidare bearbetning sker, samma population som STATIV.

Registret över ekonomiskt bistånd; variablerna inhämtas och matchas mot populationen i STATIV.

Fastighetstaxeringsregistret; uppgifterna, som i källan är fastighetsbaserade, matchas på RTB-populationen och individbaseras.

Bilaga 7. Migrationsverkets ansökningsskälskoder

Aktiva ansökningsskälskoder.

0	Visum, Medicinska Skäl	AK2B	Del, Medicinskt Behov
0	Ansökningsskäl Ej Bedömda	AK2C	Del, Kvinna/Barn Utsatt O Med
1	Visum, Resa I Arbetet	AK3	Nödläge
1	Visum, Resa I Arbetet	AK3A	Nöd, Kvinna/Barn Särsk Utsatt
12	Visum, Transitering	AK3B	Nöd, Medicinskt Behov
12:18	Övriga Verkst. Hinder	AK3C	Nöd, Kvinna/Barn Utsatt O Med
12:19	Politiska Verkst. Hinder	AKX	Kvotflykt Förlängning Skäl Ak
13	Visum, Flygplatstransitering	AM	Asyl, Massflyktsuttagnig
2	Visum, Kultur	AMX	Asyl Förlängning Skäl Am
20	Tjänstgöring Vid Utländsk Amba	AX	Asyl Förlängning Skäl A
3	Visum, Besök Familj El Vänner	BA	Ank Mind.Barn Släkt I Sv
5	Visum, Officiellt Besök	BA	Ank Mind.Barn Släkt I Sv
60	Tjänstgöring Vid Utländskt Kon	BAX	Ank Förlängning Skäl Ba
7	Visum, Idrott	BB	Ank Barn F I Sv Föräldr Put
8	Visum, Studier	BE	Ank Maka/E/Samb Sam.Lev Stad
9	Visum, Turism	BER	Ees-Medborgare, Anknytning Be
90	Tjänstgöring Vid Int. Org.	BEX	Ank Förlängning Skäl Be
99	Visum, Annat	BF	Ank Föräldr T Mind Barn I Sv
A	Politiska Skäl	BFX	Ank Förlängning Skäl Bf
AA	Asyl, Person Utanför Sverige	BH	Ank Släkt Och Hushållsgem
AK1	Dossier	BHR	Ees-Medborgare - Anknytning Bh
AK1A	Doss, Kvinna/Barn Särsk Utsatt	BHX	Ank Förlängning Skäl Bh
AK1B	Doss, Medicinskt Behov	BIL	Bilateralt Avtal
AK1C	Doss, Kvinna/Barn Utsatt O Med	BOA	Adoption Utan Adoptionsorg.
AK2	Delegation	BOAO	Adoption Via Adoptionsorg.
AK2A	Del, Kvinna/Barn Särsk Utsatt	BOAOX	Adoption Via Adopt.Org. Förl.

Aktiva ansökningsskälkoder, forts.

CRB	Gästforskare Anhörig	H1X	Arbetstagare, Förlängning
CRBX	Gästforskare Anhörig, Förläng	H2	Egen Företagare
CRX	Forskare - Förlängnings Ut	H2X	Egen Företagare, Förlängning
CU	Arb Artist	H3	Mottagare/Tillhandahållare
CUX	Arb Förlängning Skäl Cu	H3X	Mottagare/Tillhandahållare, Fö
CV	Arb Bärplockare Vilda Bär	H4	Studerande Vbeu
CVX	Arb Förlängning Skäl Cv	H4X	Studerande, Förlängning
CW	Arb Ungdomsutbytesavtal	H5	Pensionär Eller Egna Medel
D	Gäststud Högskola/Universitet	H5X	Pensionär Eller Egna Medel, Fö
DA	Ut - Arbetssökande Student	H6	Make/Maka/Barn Till Vbeu
DAX	Förlängning - Skäl Da	H6X	Make/Maka/Barn Till Vbeu, Förl
DB	Gäststuderande Anknytn Till	H7	Förälder Till Vbeu
DBX	Gäststuderande Förläng Skäl Db	H7X	Förälder Till Vbeu, Förl
DF	Doktorand	H8	Anmälan Om Ut, 5 Kap 2C § Uttl
DFB	Anhörig Till Doktorand	LS	Medborgare I Schweiz
DFBX	Anhörig Till Doktorand - Förl	O	Besök Tillfälligt
DFX	Doktorand - Förlängning	OVX	Besök Förlängning Tidig Visum
DO	Studerande Övriga	OX	Besök Förlängning Skäl O/Ox
DOX	Studerande Förlängning Skäl Do	Q1	Make/Maka/Barn Uk
DX	Gäststuderande Förläng Skäl D	Q2	Föräldrar/Barn Över 21 Uk
FH	Tidsbegr Tillst, Brottmål	Q3	Make/Maka/Barn Puk
FHX	Tidsbegr Tillst, Brottmål Förl	Q4	Föräldrar/Barn Över 21 Puk
FRIS	Fristadsförfattare	R1	Arbete Ees
FRISX	Fristadsförfattare, Förlängnin	R2	Egna Företagare
GEM	Gemenskapsavtal	R4	Studerande Ees
H1	Arbetstagare Vbeu	R5	Tillräckliga Medel

Aktiva ansökningsskälkoder, forts.

R6	Anhöriga Ees-M Till Eu/Ees-M
R7	Föräldrar Och 21 År
STR	Strasbourg-Avtalet
TT	Tribunalvittne, 22 Kap 2 § Utl
TTX	Tribunalvittne, Förl. 22 Kap 3§
WÖ	Övrigt Endast För Wilma
WÖX	Övrigt Förlängn Skäl Wö/Wöx
Y1	Komplett Ansökan
Y2	Ej Komplett Ansökan
Y3	Initialen Komplett Ansökan

Passiva ansökningsskälkoder

10	Visum Konferens	BMS	Amb Ans Make/Maka/Sambo
11	Visum Enligt Ads Avtalet	BO	Ank Adoption Övr Tidigare Vist
4	Visum Inbjudan	BOV	Amb Ans Övriga Skäl
6	Visum Yrkesmässig Anledning	BOX	Ank Förlängning Bo
AK	Kvotflykting	BP	Bärplockare
AU	Politiska Skäl Underårig	BTV	Amb Ans Tidigare Vistelse
B	Familjeanknytningsskäl	BU	Familjeanknytning Underårig
BAD	Adoptivbarn, Ej Inrest	C	Bosättning
BBE	Amb Ans Barn Mind.År, Ensamt	C1	Arbete
BBM	Amb Ans Barn Mind.År, Medfölj	C2	Artist
BHF	Amb Ans Förälder I Sv	C3	Au-Pair
BHM	Amb Ans Minderårigt Barn I Sv	C4	Eget Företag
BHO	Amb Ans Övriga Släktingar	C5	Praktikant
BHV	Amb Ans Vuxet Barn I Sv	C6	Make/Maka/Barn Och Övr Anhörig

Passiva ansöknings-skälkoder, forts.

CA	Arb Arbetstagare	L4X	Ees Förlängning Skäl L4
CB	Arb Anh T Arbetstag/Eg Föret.	L5	Ees Pensionär/Övr Egna Medel
CD	Arb Gästforskare Med At	L5X	Ees Förlängning Skäl L5
CT	Arb Säsong	L6	Ees Make/Maka/Barn
CTX	Arb Förlängning Skäl Ct	L6X	Ees Förlängning Skäl L6
DD	Dubbeldoss	L7	Ees Föräldrar
E	Gäststuderande-Förlängnings Ut	L7X	Ees Förlängning Skäl L7
FRA	Asyl I Flera Länder	L8	Ees Övriga Anhöriga
FRH	Hemvistutredning	L8X	Ees Förlängning Skäl L8
FRI	Asyl I Flera Identiteter	L9	Ees Förlängning
FRT	Tillstånd I Annat Land	M	Medicin. O Övr Hinder 12:18 P3
FRÖ	Övrigt Argus-Ärende	P	Politiska Skäl
I1	Professionell Idrottsutövare	R3	Tillhandahållare
K	Kvotflykting	S	Skyddsbehov 12:18 P1
L1	Ees Arbete	T	Utl. Tas Ej Emot 12:18 P2
L1X	Ees Förlängning Skäl L1	U	Underårig Utan Vårdnadshavare
L2	Ees Eget Företag	V2	Iv Affärsbesök
L2X	Ees Förlängning Skäl L2	V5	Iv Konferensbesök/Företagsutb
L3	Ees Tillh Mott Tjänst	X	Förlängningsansökan
L3X	Ees Förlängning Skäl L3	Ö	Andra Skäl
L4	Ees Studier	ÖU	Andra Skäl, Underårig

Bilaga 8. Migrationsverkets klassningskoder

Aktiva klassningskoder			
20	Diplomat, Cd	72	Familjemedl Till Konsulatstjm, Ktjmf
21	Make/Maka Till Diplomat, Cdf	73	Barn Till Konsulatstjänsteman, Ktjmf
22	Familjemedlem Till Diplomat , Cdf	80	Konsulatstjänstepersonal, Ktjp
23	Barn Till Diplomat, Cdf	81	Make/Maka Till Kons.Tjänstep, Ktjpf
30	A/T-Tjänsteman, A/T	82	Familjemedl Till Kons.Tjänstep, Ktjpf
31	Make/Maka Till A/T-Tjänsteman, A/Tf	83	Barn Konsulatstjänstepersonal, Ktjpf
32	Familjemedlem Till A/T-Tjänsteman, A/Tf	90	Tjänsteman Vid Int Organisation, Tjm
33	Barn Till A/T-Tjänsteman, A/Tf	91	Make/Maka Till Tjm Vid Int Org, Tjmf
40	Tjänstepersonal, Tjp	92	Familjemedl Till Tjm Vid Int Org, Tjmf
41	Make/Maka Till Tjänstepersonal, Tjpf	93	Barn Till Tjm Vid Int Org, Tjmf
42	Familjemedlem Till Tjänstepersonal, Tjpf	AC	Väpnad Konflikt, Alt Skyddsbehövande 4:2
43	Barn Till Tjänstepersonal, Tjpf	AF	Flykting 4:1
50	Privattj Anst Av Dipl Eller A/T-Tjm, Pri	AI	Uat Enl 5 Kap. 4 Utl Sveriges Inter. Åtagande
51	Privattj Anst Av Konsul Eller Kons.Tjm, Pri	AM	Miljökatastrof, Övrig Skyddsbehövande 4:2A
60	Eneralkonsul, Konsul, Vicekonsul, Cc	AS	Svåra Motsättningar, Övrig Skyddsbehövande 4:2A
61	Make/Maka Till Gk, Konsul Eller Vicek, Ccf	AT	Tortyr, Alternativt Skyddsbehövande 4:2
62	Familjemedl Till Gk, Konsul Eller Vicek, Ccf	AV	Väpnad Konflikt, Övrig Skyddsbehövande 4:2A
63	Barn Till Gk, Konsul Eller Vicekonsul, Ccf	AX	Förl. Av Tillstånd Flykting Eller Skyddsbehöv
70	Konsulatstjänsteman, Ktjm	B	Ankn Make/A/Sambo/Barn Und 18 År Se Även Kod K
71	Make/Maka Till Konsulatstjm, Ktjmf	B3	Ankn Tid Vistelse I Sverige Svenskfödd Etc

Aktiva klassningskoder, forts.

B4	Ankn Annan Anh Hushgem (5 Kap 3 A § 1:A St 2)	CR	Gästforskare Eu-Direktiv
B5	5 Kap 3 § 1 (Direktivet) Se Även Kod K	CU	Artister (Internationellt Utbyte)
B6	5 Kap 3 A § 1 (Nationell) Se Även Kod K	CW	Ungdomsutbyte (Internationellt Utbyte)
B7	Försörjningskravet Uppfyllt	D	Gäststuderande - Förstagångs-Ut
B8	Försörjningskravet Inte Uppfyllt, Men Sär. Skäl	DA	Ut - Arbetssökande Student
BR	Förälder Till Barn - Umgänge	DB	Anhöriga Till Gäststudenter
C0	Arbetstagare	DF	Doktorand
C7	Arbetstagare Asyl	DX	Gäststuderande - Förlängning
C8	Arbetstagare Visum	F	Fosterbarn För Adoption/Adoptivbarn
C9	Arbetstagare Tidigare Student	G	Synnerligt Ömmande Omständigheter Erl 5 Kap 6 §
CA	Anhörig Till Gästforskare	H1	Vbeu/Arbetstagare
CB	Anhöriga Till Egna Företagare (Samt Ev. Fler)	H2	Vbeu/Egen Företagare
CC	Anhörig Blåkort	H3	Vbeu/Mottagare/Tillhandahållare Av Tjänst
CE	Blåkort	H4	Vbeu/Studerande
CF	Egna Företagare	H5	Vbeu/Pensionär El Person Med Tillräckliga Medel
CG	Anhöriga Till Arbetstagare	H6	Vbeu/Make/Maka/Sambo Till Person M Status Vbeu
CH	Aupair (Internationellt Utbyte)	H7	Vbeu/Förälder Till Person Med Status Vbeu
CI	Idrottsutövare/Tränare	H8	Anmälan Om Ut, 5 Kap 2C § Utl
CM	Ut - Civilmål Med Anledning Av Arbetstvist	I	Utl Som Beviljas Tillstånd F Bosättn Av Övr Skäl
CP	Praktikanter	K	Ank Make/A/Sambo/Barn Till A*, G, X1, X2

Aktiva klassningskoder, forts.

K1	Ankn Make/Maka/Sambo/Barn Till P*	Q4	Perm. Uk Föräld Och Barn Över 21 År 3 A Kap 2 §
K4	Ann Anhörig (Hush) Till A*, G, X1, X2	R1	Arbetstagare (Ees) Enligt 3 A Kap 3 § 1
K5	Make/A/Sambo/Barn T Sv Medb Klass A*,G,M*,X1,X2	R2	Egna Företagare (Ees) Enligt 3 A Kap 3 § 1
K7	Förs.Krav Uppfyllt - Ref. Klassad A*, G, X1, X2	R4	Studerande (Ees) Enligt 3 A Kap 3 § 3
K8	Förs.Krav Ej Uppfyllt, Sär Skäl-Ref A*,G,X1,X2	R5	Tillräckliga Medel (Ees) Enligt 3 A Kap 3 § 4
KR	Förälder T. Barn M. Kl. A*,G,M*,X1,X2 - Umgänge	R6	Make/Maka/Barn (Ees) Enligt 3 A Kap 4 §
LS	Medborgare I Schweiz	R7	Föräldrar/Barn Ö 21 År(Ees) Enl 3 A Kap 4 §
LT	Tredjelandsmb Som Är Fam. Medl Till Schweiz Mb	SA	Omprövning Enligt 5 Kap. 1 A § Uttl, Assf
M1	12:18 1 St 1P Jmf 12:1 Uttl (Dödsstraff)	SF	Omprövning Enligt 5 Kap. 1 A § Uttl, Fsf
M2	12:18 1 St 1P Jmf 12:2 Uttl (Flyktingar)	SX	Förlängning Av Tillstånd Statusärende
M3	12:18 1 St 1P Jmf 12:3 Uttl (Övr Skyddsbehövande	SÖ	Omprövning Enligt 5 Kap. 1 A § Uttl, Össf
M4	12:18 1 St 2P (Mottagarlandet Tar Ej Emot)	T1	Ut Vid Behov Av Tillfälligt Skydd Enl 21 Kap
M5	12:18 1 St 3P (Medicinska Hinder)	T2	Ut Som Tidsbegränsats Maa Vandelsanmärkning
M6	12:18 1 St 3P (Annan Särskild Anledning)	T3	Tidsbegr Ut Pga. Humanitär/Medicinsk Grund
O	Utl Som Bev 1:A Tillst För Annan Temp Vistelse	T4	Tidsbegr Ut Tillsv Verkställighetshinder
Q1	Make/Maka/Barn 3 A Kap 4 §	T5	Tidsbegr Ut Medd Som Verkställighetsanvisning
Q2	Föräldrar Och Barn Över 21 År 3 A Kap 2 §	T6	Tidsbegr Ut Bedöms Kunna Styrka Id E Ytt Utred
Q3	Perm. Uk Make/Maka/Barn 3 A Kap 4 §	T9	Tidsbegr Tillst Förund/Huvudförhl I Brottmål

Aktiva klassningskoder, forts.

TA	Anknytning Till Person Som Klassats T1	XA	Andra Starka Skäl - 5:16 3 St 3 P
TT	Tribunalvittne - 22 Kap. 2 § Uttl.	XS	Särskild Anknytning Till Sverige-5:16 3 St 1 P
X	Förlängning	XV	Våld/Annan Allvarlig Kränkning-5:16 3 St 2 P

Passiva klassningskoder

1	Anknytning	C1	Tidsbegr. Förstagångstillstånd Av Arbmarknadsskäl
2	Ej Anknytning	C2	Förl. Av Tidsbegr. 1-Gångstillst, Arbmarknadsskäl
3	Anknytning	C3	Arbmarknadsskäl/1:A Tillst Enl Generellt Yttr
A	Flykting	C4	Arbmarknadsskäl/1:A Tillst Efter Lan:S Yttrande
A3	Flykting Enl. 4 Kap 1 § Utlänningslagen	C5	Arbmarknadsskäl/Förl Enligt Generellt Yttrande
A5	Krigsvägrare (3 Kap 3 § Uttl)	C6	Arbmarknadsskäl/Förl Efter Lan:S Yttrande
A6	De-Facto-Flykting (3 Kap 1 § 3. Uttl)	E	Gäststuderande - Förlängnings-Ut
A7	Skyddsbehövande I Övrigt Enl 4Kap 2§ Punkt 1	H	Konverterade Innan 1995-05-15
A8	Skyddsbehövande I Övrigt Enl 4 Kap 2§ Punkt 2	K2	Ankn, Annan Anhörig Till Klass Ak,A3,A5,A6,G,X1,X2
A9	Skyddsbehövande I Övrigt Enl 4Kap 2§ Punkt 3	K9	Ankn Till Bosnier, Klass A*, G, X1, X2
AK	Kvotflkt Överförts T Sv Enl Regeringsbeslut	KV	Anhörig Till Person Klassad Tv
B2	Ankn, Annan Anhörig, T Ex Sista Länk	L1	Arbetslagare (Enligt Ees-Avtalet)
C	Utlänning S Bev Tillstånd Av Arbetsmarknadsskäl	L2	Egen Företagare (Enligt Ees-Avtalet)

Passiva klassningskoder, forts.

L3	Tillhandahållare O Mottagare A Tjänst, Enl Ees-Avt	U1	Enligt 2 Kap 5B §2P
L4	Studera (Enligt Ees-Avtalet)	U2	Enligt 2 Kap 5B §3P
L5	Ej Ekonomiskt Aktiv T.Ex Pensionär (Enl Ees-Avt)	U3	Enligt 2 Kap 5B §4P Första Strecksatsen
L6	Make/Maka Och Barn (Enligt Ees- Avtalet)	U4	Enligt 2 Kap 5B §4P Andra Strecksatsen
L7	Föräldrar (Enligt Ees-Avtalet)	U5	Enligt 2 Kap 5B §4P (Id Ej Styrkt)
L8	Andra Anhöriga (Enligt Ees-Avtalet)	V1	Enligt 2 Kap 5B §2P (Vandelsanmärkning)
L9	Förlängning Av Tillstånd (Enl Ees- Avtalet)	V2	Enligt 2 Kap 5B §3P (Vandelsanmärkning)
P1	Enligt 2 Kap 5B § 2P	V3	Enligt 2 Kap 5B §4P Första (Vandelsanmärkning)
P2	Enligt 2 Kap 5B § 3P	V4	Enligt 2 Kap 5B § 4P Andra (Vandelsanmärkning)
P3	Enligt 2 Kap 5B § 4P Första Strecksatsen	V5	Enligt 2 Kap 5B §4P (Vandelsanmärkning)
P4	Enligt 2 Kap 5B § 4P Andra Strecksatsen	X1	Tillstånd Bev Pga Tillf Praxisändr (1989-01-12)
P5	Enligt 2 Kap 5B §4P	X2	Tillstånd Bev Pga Tillf Praxisändr (1994-04-14)
R3	Tillhandahållare (Ees)Enligt 3 A Kap 3 § 1	X3	Aldrig Använd
T7	Kosovoförordningen, Avräknas Kvoten	Y1	Enl 2 Kap 5B §2P (Ej Återvända Nu Men Inom Kort)
T8	Kosovoförordningen, Sökt I Sverige	Y2	Enl 2 Kap 5B §3P (Ej Återvända Nu Men Inom Kort)
TB	Anknytning Till Person Som Klassats T8	Y3	Enl 2 Kap 5B § 4P 1:A (Ej Återv Men Inom Kort)
TV	Behov Av Tillf Skydd Pga Inre Väpnad Konflikt	Y4	Enl 2 Kap 5B § 4P 2:A (Ej Återv Men Inom Kort)

Passiva klassningskoder, forts.

Ö	Konverterade Innan 1995-05-15	Ö3	Enl 2 Kap 5B §4P 1:A (Tidsbegr Av Annan Anledni
Ö1	Enl 2 Kap 5B § 2P (Tidsbegr Av Annan Anledning	Ö4	Enl 2 Kap 5B §4P 2:A (Tidsbegr Av Annan Anledn
Ö2	Enl 2 Kap 5B § 3P (Tidsbegr Av Annan Anlednin	Ö5	Enl 2 Kap 5B §4P (Tidsbegr Av Annan Anledning)

